

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
INFORMACIJOS IR KOMUNIKACIJOS DEPARTAMENTO
TYRIMŲ SKYRIUS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (0 5) 209 6170 / (0 5) 209 6185
El. p.: tyrimai@lrs.lt; info@lrs.lt; ikd@lrs.lt www.lrs.lt/info

24/02

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ PASIRENGIMAS NUO 2025 METŲ SURINKTI TEKSTILĖS ATLIEKAS

Tyrimo autorė: Aistė Griškonytė
Tyrimų skyriaus patarėja
Tel. (0 5) 209 6182, el. p. aiste.giskonyte@lrs.lt

2024-10-01

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija. Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą.

Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2024

TURINYS

ĮVADAS.....	3
1. REIKALAVIMAI TEKSTILĖS ATLIEKŲ SURINKIMUI IR TVARKYMOUI	5
2. LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ PASIRENGIMAS ATSKIRAI SURINKTI TEKSTILĖS ATLIEKAS.....	7
2.1. Alytaus regionas.....	8
2.2. Kauno regionas	10
2.3. Klaipėdos regionas	13
2.4. Marijampolės regionas	15
2.5. Panevėžio regionas.....	17
2.6. Šiaulių regionas.....	19
2.7. Tauragės regionas	21
2.8. Telšių regionas	23
2.9. Utenos regionas.....	24
2.10. Vilniaus regionas.....	26
3. UŽSIENIO ŠALIŲ GEROJI PATIRTIS	30
IŠVADOS IR PASIŪLYMAI	32

ĮVADAS

Siekiant įgyventi Europos Sąjungos (toliau – ES) užsibrėžtus ambicingus **Žaliojo kurso** ir **žiedinės ekonomikos** tikslus, svarbus vaidmuo tenka rūšiuojamajam atliekų surinkimui. Pagal ES tikslus, 60 proc. savivaldybių surinktų ir apdorotų komunalinių atliekų iki 2030 m. turi būti pakartotinai panaudotos ar perdirbtos¹, pagal Atliekų sąvartynų direktyvą² – ES šalys iki 2035 m. turi sumažinti į sąvartynus šalinamų komunalinių atliekų kiekį iki 10 proc. ar mažiau visų susidarančių komunalinių atliekų.

Šiame kontekste svarbus vaidmuo tenka **tekstilės atliekoms**, suteikiant galimybę jas naudoti pakartotinai, perdirbti į žemesnės kokybės gaminius, kt. ES kasmet susidaro 12,6 mln. tonų tekstilės atliekų, iš kurių 5,2 mln. tonų – drabužiai ir avalynė. Tai reiškia, kad per metus vienam asmeniui tenka apie 12 kg tekstilės atliekų³. Panaudoti drabužiai gali būti eksportuojami už ES ribų, tačiau dažniausiai jie yra deginami, t. y. išgaunama energija, arba šalinami sąvartynuose (87 proc.), ir tik 1 proc. jų yra perdirbami į naujus gaminius.

Europos aplinkos agentūros duomenimis, nuo 2000 m. iki 2020 m. pasaulinė tekstilės pluošto gamyba išaugo nuo 58 mln. tonų iki 109 mln. tonų, o iki 2030 m. gamybos apimtys, prognozuojama, pasieks 145 mln. tonų per metus⁴. Atitinkamai tai reiškia ir didėjančius tekstilės atliekų srautus, kurie yra nemenkas iššūkis daugeliui valstybių.

2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų⁵ (toliau – Atliekų direktyva), įpareigoja **nuo 2025 m. sausio 1 d. užtikrinti atskirą tekstilės atliekų surinkimą**. Tai reiškia, kad Lietuva, kaip ir kitos ES valstybės narės, nuo 2025 m. turės suteikti gyventojams prieinamą ir kokybišką tekstilės atliekų rūšiavimo galimybę.

Daugelyje ES valstybių narių už komunalinių atliekų tvarkymą yra **atsakingos savivaldybės**, Lietuvoje šią funkciją savivaldybės iš esmės įgyvendina regioniniu principu (Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos, Vilniaus regionai).

2025 m. sausio 1 d. įsigaliojantis **Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimas**⁶ įpareigoja savivaldybes užtikrinti tekstilės atliekų rūšiavimo galimybę ir aprūpinti rūšiavimo jų susidarymo vietose priemonėmis visus komunalinių atliekų turėtojus, **neimant papildomo mokesčio**. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane⁷ numatytos priemonės plėtoti atskiro tekstilės atliekų surinkimo sistemą, finansuojant jos plėtrą, didinant gyventojų informuotumą, taip pat numatoma nustatyti tekstilei **gamintojo atsakomybės principą**, kuris iš esmės reiškia gamintojų ir importuotojų atsakomybę, įskaitant finansinę, už tekstilės atliekų sutvarkymą.

Pažymėtina, kad 2024 m. rugsėjo 24 d. LR aplinkos ministro įsakymu buvo patvirtinti **Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pakeitimai**⁸ (įsigalios

¹ Tvarus atliekų tvarkymas: kokių veiksmy imasi ES:

<https://www.europarl.europa.eu/topics/lt/article/20180328STO00751/tvarus-atlieku-tvarkymas-kokiu-veiksmu-imasi-es>

² 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/850, kuria iš dalies keičiama Direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018L0850>

³ Europos Parlamentas. Europos Parlamentas ragina mažinti maisto ir drabužių atliekas:

<https://www.europarl.europa.eu/news/lt/press-room/20240308IPR19011/europos-parlamentas-ragina-mazinti-maisto-ir-drabuziu-atliekas>

⁴ Europos Parlamentas. Tekstilės gamybos ir atliekų poveikis aplinkai:

<https://www.europarl.europa.eu/topics/lt/article/20201208STO93327/tekstiles-gamybos-ir-atlieku-poveikis-aplinkai-infografikai>

⁵ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018L0851#d1e40-109-1>

⁶ Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalActEditions/lt/TAD/TAIS.59267?faces-redirect=true>

⁷ Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.164386/asr>

⁸ Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. spalio 23 d. įsakymo Nr. D1-857 „Dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/e8c0a3f27aab11ef84ff9693ecd03ff5>

2025 m. sausio 1 d.), kurie apibrėžė pagrindinius kriterijus, kaip turi būti formuojama atskiro tekstilės atliekų surinkimo sistema, konteinerių statymo vietos, ženklinimas, surenkamos atliekos ir kt. Iki šio teisės akto pakeitimo savivaldybės iš esmės sprendimus dėl plėtos priėmė savo nuožiūra.

LR Seimo kanceliarijos **Tyrimų skyrius** 2024 m. liepą–rugsėį atliko visų **Lietuvos savivaldybių tyrimą**, kurio **tikslas** – įvertinti, kaip Lietuvos savivaldybės pasiruošę nuo 2025 m. įgyvendinti atskirą tekstilės atliekų surinkimą. Tyrimas atliktas taikant apklausos metodą (visoms savivaldybėms raštu buvo pateikti vienodos formos klausimynai). Surinkti duomenys buvo susisteminti, apibendrinti, įvertinta jų atitiktis ES ir Lietuvos teisės aktuose nustatytiems minimaliems reikalavimams tekstilės atliekų surinkimui.

Empiriniai duomenys leidžia **apžvelgti bendrą situaciją Lietuvoje, palyginti atskiras savivaldybes**, nustatyti **tobulintinas vietas**, įvertinus kitų savivaldybių ir užsienio šalių gerąją patirtį, taip pat parengti **išvadas bei pasiūlymus**.

1. REIKALAVIMAI TEKSTILĖS ATLIEKŲ SURINKIMUI IR TVARKYMOUI

Atliekų direktyva⁹ įpareigoja nuo 2025 m. sausio 1 d. įvesti **atskiro surinkimo sistemą tekstilės gaminiams** (11 str. 1 d.). Be kita ko, ES įpareigoja ne tik užtikrinti atskirą tekstilės atliekų surinkimą, bet ir laikytis jų tvarkymo hierarchijos, t. y. prioritetų, numatytų atliekų prevenciją ir tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose ir politikoje, eiliškumo sąrašo, kuris įtvirtintas Atliekų direktyvoje (4 str. 1 d.). Atliekų prevencijos ir tvarkymo srities teisės aktuose kaip prioritetu eiliškumas nustatoma tokia **atliekų tvarkymo hierarchija**: a) prevencija; b) parengimas pakartotiniam naudojimui; c) perdirbimas; d) kitas naudojimas, pvz., naudojimas energijai gauti; e) šalinimas.

Vykdam šiuos ir kitus ES reikalavimus, Lietuvai, kaip ir kitoms ES valstybėms narėms, o konkrečiai – už komunalinių atliekų tvarkymą atsakingoms savivaldybėms, tenka užduotis sukurti visuotinę, geros kokybės, prieinamą ir aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkančią tekstilės atliekų surinkimo sistemą. Užtikrinti tekstilės atliekų rūšiavimo galimybę ir aprūpinti rūšiavimo jų susidarymo vietose priemonėmis visus komunalinių atliekų turėtojus, neimant papildomo mokesčio, nuo ateinančių metų savivaldybes įpareigoja 2021 m. priimtas ir nuo 2025 m. sausio 1 d. įsigaliojantis Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimas¹⁰. Be kita ko, Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane¹¹ numatyta daug įvairių priemonių, plėtojant atskiro tekstilės atliekų surinkimo sistemą, finansuojant jos plėtrą, didinant gyventojų informuotumą.

Svarbu pažymėti, kad 2024 m. rugsėjo 24 d. LR aplinkos ministro įsakymu patvirtinti Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pakeitimai¹², kurie įsigalios 2025 m. sausio 1 d. **Minimalūs reikalavimai papildyti tekstilės atliekų tvarkymui** skirtu nauju skyriumi, kuriame, be kita ko, nustatyta:

- miestų seniūnijose, miesteliuose ir kaimuose turi būti įrengta ne mažiau kaip viena tekstilės atliekų surinkimo priemonė 1000 gyventojų. Jei seniūnija yra tankiai apgyvendinta (daugiau nei 1500 gyventojų 1 viename kvadratiname kilometre), tokioje miesto seniūnijoje gali būti įrengta ne mažiau kaip viena tekstilės atliekų surinkimo priemonė 2000 gyventojų;
- gyvenamojoje vietovėje, kurioje gyvena nuo 500 iki 999 gyventojų, turi būti įrengta bent viena tekstilės atliekų surinkimo priemonė;
- purvinos ir šlapios tekstilės atliekos į rūšiuojamos tekstilės atliekų surinkimo priemonės metamos sandariai supakuotos į vandeniu ir kitiems skysčiams nepralaidžią pakuotę;
- tepaluotos, cheminėmis medžiagomis užterštos tekstilės atliekos, kurios priskiriamos pavojingosioms atliekomis, priimamos surenkamos apvažiuojant atliekų turėtojus ir priimant šias atliekas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse (toliau – DGASA);
- atsižvelgus į Europos Komisijos pasiūlymą nustatyti privalomas gamintojo atsakomybės principu pagrįstas tekstilės atliekų tvarkymo sistemas, naujuose reikalavimuose numatoma galimybė plėtoti tekstilės atliekų tvarkytojų ir socialinio verslo subjektų, labdaros ir paramos tiekėjų bendradarbiavimą.

Minimalių reikalavimų pakeitimai turės teigiamą įtaką tekstilės atliekų surinkimui iš gyventojų, tekstilės atliekų rūšiavimo ir atskiro surinkimo kokybei, o tai palengvins tolesnį šių atliekų perdirbimą, siekiant kuo daugiau dėvėtos tekstilės panaudoti pakartotinai, įskaitant perdavimą paramos tikslais, perdirbti ir kt.¹³

Atskiro tekstilės atliekų surinkimo kontekste svarbu paminėti ir **gamintojo atsakomybės principą**, t. y. taikant gamintojo atsakomybės principą, gamintojai ir importuotojai atsakingi už jų

⁹ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų.

¹⁰ Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas.

¹¹ Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas.

¹² Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. spalio 23 d. įsakymo Nr. D1-857 „Dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo.

¹³ Lietuvos gyventojai galės patogiau rūšiuoti tekstilę: <https://am.lrv.lt/lt/naujienos/lietuvos-gyventojai-gales-patogiau-rusiuoti-tekstile/>

vidaus rinkai tiekiamų gaminių ir pakuočių poveikį aplinkai per visą būvio ciklą nuo gamybos iki saugaus atliekų sutvarkymo, įskaitant surinkimo, vežimo, perdirbimo, naudojimo ir šalinimo sistemos organizavimą ir (ar) finansavimą, nustatytų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduočių vykdymą, informacijos apie gaminius, pakuotes ir jų atliekų tvarkymą teikimą šių gaminių naudotojams ir atliekų tvarkytojams, gražinamų produktų ir juos panaudojus susidarančių atliekų priėmimą, tvarkymą ir finansinę atsakomybę už tokią veiklą¹⁴.

Pažymėtina, kad Europos Parlamentas siūlo išplėsti tekstilės gamintojų atsakomybę ir įpareigoti juos padengti produkcijos surinkimo, rūšiavimo ir perdirbimo kaštus. Naujosios taisyklės būtų taikomos drabužių, užuolaidų, antklodžių, kepurėlių, batų, čiužinių, kilimų ir panašios produkcijos atliekoms¹⁵.

Kai kurios ES valstybės narės, pavyzdžiui, Latvija, Nyderlandai, Prancūzija, Vengrija, jau taiko **didesnės gamintojo atsakomybės sistemas tekstilei**, t. y. priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad produktų gamintojai prisiimtų finansinę atsakomybę arba finansinę ir organizacinę atsakomybę už atliekų tvarkymo etapą produkto gyvavimo cikle¹⁶.

Remiantis Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano įgyvendinimo priemonių planu (2 priedas, 4.1.5.), **Lietuvoje** 2024–2026 m. numatoma „nustatyti gamintojo atsakomybės principą, taikomą baldų, **tekstilės gaminiams**, numatant perdirbimo ir pakartotinio naudojimo užduotis“¹⁷.

¹⁴ Apie gaminių, kuriems taikomas gamintojo atsakomybės principas, gamintojų ir importuotojų pareigų vykdymą: <https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/atlieku-politika/atliekos/informacija-gamintojams-ir-importuotojams/apie-gaminiu-kuriems-taikomas-gamintojo-atsakomybes-principas-gamintoju-ir-importuotoju-pareigu-vykdyma-1/>

¹⁵ Europos Parlamentas. Europos Parlamentas ragina mažinti maisto ir drabužių atliekas: <https://www.europarl.europa.eu/news/lt/press-room/20240308IPR19011/europos-parlamentas-ragina-mazinti-maisto-ir-drabuziu-atliekas>

¹⁶ ES atliekų valdymo teisė: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=LEGISSUM:ev0010>

¹⁷ Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.164386/asr>

2. LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ PASIRENGIMAS ATSKIRAI SURINKTI TEKSTILĖS ATLIEKAS

Lietuvoje didžioji dalis tekstilės atliekų patenka į **mišrių komunalinių atliekų** (toliau – MKA) srautą, vienam gyventojui per metus vidutiniškai tenka 20 kg į MKA išmetamų tekstilės atliekų. Didžiausia dalis – 34,7 proc. – tekstilės atliekų pašalinama sąvartynuose, 30,8 proc. – sudeginama, t. y. panaudojama energijai gauti, 8,8 proc. jų perdirbama - sukompostuojama, 1 proc. – panaudojama pakartotinai, 4,6 proc. – išvežama.

Dėvėtos tekstilės surinkimo lygis Lietuvoje žemas – atskirai surenkama vos **13 proc.** viso Lietuvoje parduoto kiekio. Visgi, pažymėtina, kad ne visas likęs kiekis tampa atliekomis – kai kuriais įsigytais tekstilės gaminiais gyventojai mainosi, savivaldybėse veikia atliekų tvarkymo sistema papildantys daiktų, drabužių mainymosi punktai ir kt.

Atkreiptinas dėmesys, kad skatinant gyventojus rūšiuoti būtina plėtoti tekstilės atliekų surinkimo infrastruktūrą. Lietuvoje tekstilės atliekų surinkimo konteinerinė sistema pradėta diegti prieš keletą metų ir yra nuolat plečiama. Aplinkos projektų valdymo agentūros duomenimis, pasinaudojant Aplinkos ministerijos teikiama parama, Lietuvoje iki 2023 m. pabaigos buvo pastatyta apie **1,7 tūkst. tekstilės atliekų surinkimo konteinerių** daugelyje savivaldybių¹⁸ (pastaba: dalis savivaldybių iki 2024 m. pabaigos yra numatę tekstilės atliekų konteinerių plėtrą, tyrime šie duomenys neatsispindi).

LR Seimo kanceliarijos Tyrimų skyriaus 2024 m. liepą–rugsėį atliktas tyrimas leidžia **iš anksto įvertinti savivaldybių atitikimą naujiems reikalavimams** dėl tekstilės atliekų tvarkymo, kurie įsigalios **2025 m. sausio 1 d.** (2024 m. rugsėjo 24 d. LR aplinkos ministro įsakymu patvirtinti Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pakeitimai).

Svarbiausi tyrimo metu vertinti rodikliai:

- konteinerių tankis (kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų);
- konteinerių statymo vieta;
- konteineriais renkama tekstilė;
- tekstilės atliekų kiekiai;
- tekstilės atliekų tvarkymo būdai;
- kiti.

Dalis Lietuvos savivaldybių atskiro tekstilės atliekų surinkimo tinklą pradėjo plėtoti dar gerokai iki ES įpareigojimo, kuris įsigalios 2025 m. sausio 1 d. Visgi, dalis savivaldybių, pavyzdžiui, Klaipėdos r., Kelmės r., Zarasų r., Širvintų r., tekstilės atliekų konteinerių tinklą pradėjo plėtoti tik 2024 m., **artėjant privalomam įpareigojimui**, o kai kurios savivaldybės, pavyzdžiui, Pakruojo r., **2024 m. rugsėį** savo administruojamoje teritorijoje dar **neturėjo tekstilės atliekų konteinerių**.

Pažymėtina, kad savivaldybių administruojamose teritorijoje veikia DGASA, kur gyventojai gali priduoti tekstilės atliekas. Tačiau atskirų savivaldybių analizė rodo, kad gyventojų į DGASA pridudamų tekstilės atliekų kiekiai mažėja, tuo tarpu konteineriais surenkamų tekstilės atliekų kiekiai kasmet auga arba išsilaiko stabilūs. Šią tendenciją galima paaiškinti patogumu gyventojams, t. y. tekstilės atliekų konteineriai gyventojams yra patogiai ir greitai pasiekiami, tuo tarpu į DGASA tekstilės atliekas reikia specialiai vežti, dažnai atliekų rūšiavimo centrai / atliekų priėmimai punktai nėra patogiai ir greitai pasiekiami gyventojams. Dėl to dalis savivaldybių, planuodamos atskiro atliekų surinkimo sistemos plėtrą, numato įrengti ir daugiau DGASA. Visgi, siekiant patogumo gyventojams – tai yra labai svarbi sąlyga skatinant rūšiavimą, būtina **plėtoti tekstilės atliekų surinkimo konteineriais tinklą**.

Toliau šiame darbe atskirai aptariama, kokios tekstilės atliekų surinkimo politikos laikomasi regionuose ir atskirose savivaldybėse, įvertinant svarbiausius rodiklius dėl konteinerių tankio, jų statymo vietos, renkamos tekstilės ir kt.

¹⁸ Lietuvos gyventojai galės patogiau rūšiuoti tekstilę: <https://am.lrv.lt/lt/naujienos/lietuvos-gyventojai-gales-patogiau-rusiuoti-tekstile/>

2.1. Alytaus regionas

Alytaus regione (Alytaus m., Alytaus r., Birštono, Druskininkų, Lazdijų r., Prienų r., Varėnos r. savivaldybės) atskiro tekstilės atliekų surinkimo konteineriais sistema iš esmės pradėta formuoti 2021 m., t. y. **gerokai anksčiau**, nei tai daryti įpareigoja ES ir atitinkami Lietuvos teisės aktai. **Tolesnė plėtra** – konteinerių tinklo tankinimas, įskaitant kaimiškas vietas, individualių valdų rajonus, kt. (išskyrus Birštono savivaldybę, kuri artimiausiu metu neplanuoja plėsti konteinerių tinklo).

Pirmieji tekstilės atliekų konteineriai regiono savivaldybėse buvo statomi numatant, kad vienas konteineris tektų 10-čiai konteinerinių aikštelių, vėliau – pagal savivaldybių poreikį, atsižvelgiant į gyventojų prašymus bei susidarančių tekstilės atliekų kiekius. Iš esmės tekstilės atliekų konteineriams statyti pasirenkamos **kolektyvinio naudojimo atliekų surinkimo aikštelės**, siekiant patogumo gyventojams.

Regiono **prioritetas** – tekstilės konteineriais rinkti **tik tinkamus** dėvėti drabužius, batus ir kt., tačiau, siekiant sumažinti MKA kiekį, į tekstilės konteinerius galima dėti ir netinkamus dėvėti, suplyšusius drabužius ir pan. (įprastai netinkama toliau naudoti tekstilė turi būti pristatoma į DGASA arba šalinama kartu su MKA. Pažymėtina, kad tekstilės **atliekų surinkimo sistemą papildo** daiktų keitimosi, paruošimo naudoti pakartotinai punktai (įprastai prie DGASA) ir rūšiavimo centras.

Beveik visose Alytaus regiono savivaldybėse **nuosekliai auga** surenkamų **tekstilės atliekų kiekių**. Tinkamos kokybės tekstilės atliekos paruošiamos pakartotiniam naudojimui, netinkamos kokybės – deginamos, t. y. naudojamos energijai gauti, ir/ ar šalinamos sąvartyne.

1 lentelė. Atskiras tekstilės atliekų surinkimas Alytaus regiono savivaldybėse

<p>Alytaus m. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2020 lapkritį, 2024 m. liepą – 44 vnt. konteinerių. 2024–2025 m. planuojama papildomai pastatyti 20 vnt. konteinerių <u>Konteinerių tankis:</u> 0,8 konteinerio / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> pirmieji konteineriai statyti numatant, kad 1 konteineris tektų 10-čiai konteinerinių aikštelių, vėliau – pagal savivaldybių poreikį, atsižvelgiant į gyventojų prašymus, susidarančių tekstilės atliekų kiekius. <u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> regiono prioritetas – tekstilės konteineriais rinkti tik tinkamus dėvėti drabužius, batus ir kt. Tačiau, siekiant sumažinti MKA kiekį, į tekstilės konteinerius galima dėti ir netinkamus dėvėti, suplyšusius drabužius ir pan. <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2020 m. – 165,728 t, 2021 m. – 440,882 t, 2022 m. – 442,499 t, 2023 m. – 464,17 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> pakartotinis panaudojimas (tinkamos kokybės); deginimas, t. y. energijos gavimas ir/ ar šalinimas sąvartyne (netinkama tolesniam naudojimui)¹⁹.</p>
<p>Alytaus r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2021 m., 2024 m. liepą – 26 vnt. konteinerių (apima kaimiškas vietas). 2024–2025 m. planuojama papildomai pastatyti 20 vnt. konteinerių. <u>Konteinerių tankis:</u> 0,4 konteinerio / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> pirmieji konteineriai statyti numatant, kad vienas konteineris tektų 10-čiai konteinerinių aikštelių, vėliau – pagal savivaldybių poreikį, atsižvelgiant į gyventojų prašymus bei susidarančių tekstilės atliekų kiekius.</p>

¹⁹ Alytaus m. savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2024-07-08, 2024-07-23 el. laiškais pateikta informacija.

	<p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: šiuo metu regiono pozicija yra leisti mesti į tekstilės atliekų konteinerius tik tinkamus dėvėti drabužius ir kt.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. – 78,32 t, 2021 m. – 70,445 t, 2022 m. – 98,199 t, 2023 m. – 100,208 t</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: pakartotinis panaudojimas (tinkamos kokybės); deginimas, t. y. energijos gavimas ir/ ar šalinimas sąvartyne (netinkama tolesniam naudojimui)²⁰.</p>
Birštono savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2021 m., 2024 m. liepą – 4 vnt. konteinerių. Plėtra neplanuojama.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: 0,96 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: pirmieji konteineriai statyti numatant, kad vienas konteineris tektų 10-čiai konteinerinių aikštelių, vėliau – pagal savivaldybių poreikį, atsižvelgiant į gyventojų prašymus bei susidarančių tekstilės atliekų kiekius.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: visa tekstilė (paskui perrūšiuojama).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. – 24,916 t, 2021 m. 33,43 t, 2022 m. – 40,13 t, 2023 m. – 43,5 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: pakartotinis panaudojimas (tinkamos kokybės); deginimas, t. y. energijos gavimas ir/ ar šalinimas sąvartyne (netinkama tolesniam naudojimui)²¹.</p>
Druskininkų savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2021 m., 2024 m. liepą – 48 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškas teritorijas). 2024–2025 m. planuojama papildomai pastatyti 7 vnt. konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: 2,3 konteinerio / 1000 gyventojų</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: pirmieji konteineriai statyti numatant, kad vienas konteineris tektų 10-čiai konteinerinių aikštelių, vėliau – pagal savivaldybių poreikį, atsižvelgiant į gyventojų prašymus bei susidarančių tekstilės atliekų kiekius.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: tinkami dėvėti/nešioti/naudoti gaminiai.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. – 69,118 t, 2021 m. – 149,9 t, 2022 m. – 203,895 t, 2023 m. – 193,487 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: pakartotinis panaudojimas (tinkamos kokybės); deginimas, t. y. energijos gavimas ir/ ar šalinimas sąvartyne (netinkama tolesniam naudojimui)²².</p>
Lazdijų r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2021 m., 2024 m. liepą – 20 vnt. konteinerių (apima miestus ir miestelius). 2024–2025 m. planuojama papildomai pastatyti 10 vnt. konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: 1,1 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: pirmieji konteineriai statyti numatant, kad vienas konteineris tektų 10-čiai konteinerinių aikštelių, vėliau – pagal savivaldybių poreikį, atsižvelgiant į gyventojų prašymus bei susidarančių tekstilės atliekų kiekius.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: tinkami dėvėti drabužiai, pan.</p>

²⁰ Alytaus r. savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio ir architektūros skyriaus 2024-07-08, 2024-07-23 el. laiškais pateikta informacija.

²¹ Birštono savivaldybės administracijos Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus 2024-07-19, 2024-07-23 el. laiškais pateikta informacija.

²² Druskininkų savivaldybės administracijos Ūkio skyriaus 2024-07-09, 2024-07-23 el. laiškais pateikta informacija.

	<p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. – 85,677 t, 2021 m. – 108,265 t, 2022 m. – 119,228 t, 2023 m. – 102,16 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: pakartotinis panaudojimas (tinkamos kokybės); deginimas, t. y. energijos gavimas ir/ ar šalinimas sąvartyne (netinkama tolesniam naudojimui)²³.</p>
Prienų r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2021 m., 2024 m. liepą – 15 vnt. konteinerių. (kol kas neapima kaimo vietovių, bet ateityje bus svarstoma tokia galimybė). 2024–2025 m. planuojama papildomai pastatyti 14 vnt. konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: 0,6 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: pirmieji konteineriai statyti numatant, kad vienas konteineris tektų 10-čiai konteinerinių aikštelių, vėliau – pagal savivaldybių poreikį, atsižvelgiant į gyventojų prašymus bei susidarantių tekstilės atliekų kiekius.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: Į tekstilės konteinerius galima mesti tik tinkamus dėvėti drabužius (pastaba: gyventojai į tekstilės konteinerius meta ir netinkamus dėvėti drabužius, kurie vėliau yra perrūšiuojami).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. – 283,834 t, 2021 m. – 320,039 t, 2022 m. – 208,885 t, 2023 m. – 150,86 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: pakartotinis panaudojimas (tinkamos kokybės); deginimas, t. y. energijos gavimas ir/ ar šalinimas sąvartyne (netinkama tolesniam naudojimui)²⁴.</p>
Varėnos r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2021 m., 2024 m. liepą – 14 konteinerių (apima ir kaimiškąsias teritorijas). 2024–2025 m. planuojama papildomai pastatyti 6 vnt. konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: 0,7 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: gausiausiai apgyvendintos teritorijos.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: tinkami dėvėti drabužiai, pan.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: DGASA 2019 m. – 32,235 t, 2020 m. – 39,105 t, 2021 m. – 128,135 t, 2022 m. – 129,200 t, 2023 m. – 70,485 t. Konteineriai: 2021 m. – 16,29 t, 2022 m. – 56,38 t, 2023 m. – 81,930 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: pakartotinis panaudojimas; perdirbimas; deginimas, t. y. energijos gavimas (netinkamos tolesniam naudojimui). Tekstilės atliekų deginimas ar šalinimas sąvartyne yra paskutinis pasirinkimas, kai nėra galimybių jų perdirbti²⁵.</p>

2.2. Kauno regionas

Kauno regione (Kauno m., Kauno r., Jonavos r., Kaišiadorių r., Kėdainių r., Raseinių r. savivaldybės) atskiras tekstilės atliekų surinkimas konteineriais **pradėtas įgyvendinti skirtingai**. Kai kuriose savivaldybėse, pavyzdžiui, Kauno m., Kaišiadorių r. – 2018 m., Jonavos r., Kėdainių r. – 2019 m., Raseinių r. – 2022 m., Kauno r. – 2023 m. **Tolesnę plėtrą** planuoja tik Kauno m. ir Kauno r. savivaldybės.

Tekstilės atliekų konteineriai prie daugiabučių statomi kolektyvinio naudojimo konteinerių aikštelėse, individualių namų teritorijose – prie pagrindinių kelių, apsisukimo aikštelių ir pan.,

²³ Lazdijų r. savivaldybės administracijos Infrastruktūros plėtros skyriaus 2024-07-08, 2-24-07-23 el. laiškais pateikta informacija.

²⁴ Prienų r. savivaldybės administracijos 2024-07-12 raštu Nr. (7.10Mr)R3-2938, 2024-07-23 el. laiškų pateikta informacija.

²⁵ Varėnos r. savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus 2024-07-26 el. laiškų pateikta informacija.

įskaitant kaimiškas, labiau urbanizuotas, daugiau gyventojų turinčias gyvenvietes (išskyrus Jonavos r. savivaldybę, kur tekstilės atliekos atskirai renkamos tik Jonavos mieste).

Konteineriais surenkamos tekstilės atliekos priklauso nuo savivaldybės. Pavyzdžiui, Kauno m., Kaišiadorių r., Raseinių r. savivaldybėse tekstilės atliekų konteineriais renkami visi tekstilės atliekos, įskaitant netinkamą toliau naudoti, artimiausiu metu visą tekstilę planuoja rinkti ir Kauno r. savivaldybė, tik tinkama tolesniam naudojimui tekstilė renkami Jonavos r. ir Kėdainių r. savivaldybėse.

Atskirai surenkamų tekstilės atliekų **kiekiai nuosekliai auga** visose Kauno regiono savivaldybėse. Pažymėtina, kad Kauno m. savivaldybėje atskirai surenkamos tekstilės atliekos **nėra šalinamos sąvartyne**.

Kėdainių r. savivaldybė ateityje planuojama nusimatyti rodiklius, kad tekstilės atliekų tvarkytojas ją ne tik degintų, t. y. naudotų energijai gauti, bet būtų vykdomas antrinis panaudojimas ar perdirbimas. Raseinių r. savivaldybėje surenkamos tinkamos kokybės tekstilės atliekos, be kita ko, **eksportuojamos į Afrikos, Azijos šalis**.

2 lentelė. Atskiras tekstilės atliekų surinkimas Kauno regiono savivaldybėse

<p>Kauno m. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2018 m., 2024 m. liepą – 793 vnt. konteinerių. Iki 2024 m. pabaigos numatyta pastatyti dar 100 vnt. konteinerių. Tolesnė plėtra – pagal poreikį. <u>Konteinerių tankis:</u> 2,5 konteinerio / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> prioritetas – esamos komunalinių atliekų surinkimo aikštelės prie daugiabučių namų (tikslas – kiekvienoje aikštelėje vienas ar keli tekstilės atliekų konteineriai); individualių namų teritorijose – prie pagrindinių kelių, apsisukimo aikštelių ir pan. <u>Konteineriais renkami tekstilės atliekos:</u> visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti). <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> konteineriais 2021 m. – 889,5 t, 2022 m. – 1314,96 t, 2023 m. – 1943,88 t; DGASA 2023 m. – 85,60 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> pakartotinis naudojimas ar perdirbimas (tinkamos kokybės); deginimas (netinkamos), t. y. energijai gauti; sąvartyne nešalinama²⁶.</p>
<p>Kauno r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai <u>Konteinerių tankis:</u> 1 konteineris / 1000 gyventojų. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m., 2024 m. liepą – 50 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškas teritorijas), numatyta pradėti viešųjų pirkimų procedūras dėl 180 vnt. konteinerių įsigijimo. <u>Konteinerių vieta:</u> pagal gyventojų skaičių teritorijoje/gyvenvietėje; vietos seniūnų apklausas; patogumą gyventojams (pasiekiamumas, privažiavimo galimybės, kt.). <u>Konteineriais renkami tekstilės atliekos:</u> tinkama toliau naudoti (pastaba: 2024 m. planuojama vykdyti tekstilės atliekų surinkimo priemonių bei nurodytų priemonių aptarnavimo paslaugos viešąjį pirkimą, numatant galimybę rinkti visas tekstilės atliekas, t. y. nepriklausomai nuo jų būklės ir panaudojimo galimybių. <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2023 m. – 192 t (tekstilės atliekų konteineriai).</p>

²⁶ Kauno m. savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2024-07-17, 2024-07-23 el. laiškais pateikta informacija.

	<p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: tvarko paslaugos teikėjas pagal sutartį (tvarkymo būdai nenurodomi)²⁷.</p>
Kaišiadorių r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2018 m., 2024 m. liepą – 84 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškąsias teritorijas). Plėtra neplanuojama. <u>Konteinerių tankis</u>: nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta</u>: pagal atliekų kiekius (seniūnų, atliekų vežėjo apklausa). <u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti). <u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2022 m. – 25 t, 2023 m. – 105,410 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: pakartotinis naudojimas; deginimas, t. y. energijos gavimas; kiti būdai²⁸.</p>
Jonavos r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2019 m., 2024 m. liepą – 43 vnt. konteinerių (konteineriais tekstilės atliekos renkamos Jonavos mieste). Plėtra neplanuojama. <u>Konteinerių tankis</u>: 1 konteineris / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta</u>: kolektyvinio naudojimo atliekų surinkimo aikštelės. <u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: tinkama toliau naudoti. <u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. – 145 t, 2021 m. – 168 t, 2022 m. – nėra duomenų, 2023 m. – 183 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: pagal sutartį perduodama atliekų tvarkytojui (tvarkymo būdai nenurodomi)²⁹.</p>
Kėdainių r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2019 m., 2024 m. liepą – 80 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškąsias vietas). Plėtra neplanuojama. <u>Konteinerių tankis</u>: 0,08 konteinerio / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta</u>: bendro naudojimo atliekų surinkimo aikštelės (tikslas – bent vienas konteineris šiose aikštelėse visose Kėdainių r. savivaldybės seniūnijose, miesteliuose ir kaimuose, kuriuose gyvena daugiau nei 300 gyventojų). <u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: švari tekstilė, kad neužterštų tinkamos toliau naudoti. <u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. – 69,07 t, 2021 m. – 133,24 t, 2022 m. – 118,83 t, 2023 m. – 258,00 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: deginimas, t. y. energijai gauti (pastaba: pasibaigus galiojančioms sutartims, naujame pirkime planuojama nusimatyti rodiklius, kad tekstilės konteineriais renkama tekstilė būtų naudojama ne tik energijai gauti, o būtų vykdomas antrinis panaudojimas ar perdirbimas)³⁰.</p>
Raseinių r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: konteineriai. <u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2022 m., 2024 m. liepą – 61 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškąsias vietas). Plėtra neplanuojama. <u>Konteinerių tankis</u>: 2,05 konteinerio / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta</u>: prioritetas – labiau urbanizuotos teritorijos; gyvenvietės, kuriose yra ne mažiau kaip 200 gyventojų.</p>

²⁷ Kauno r. savivaldybės administracijos Aplinkos skyriaus 2024-07-10, 2024-07-22 el. laiškais pateikta informacija.

²⁸ Kaišiadorių r. savivaldybės administracijos Žemės ūkio ir aplinkosaugos skyriaus 2024-07-12, 2024-07-19 el. laiškais pateikta informacija

²⁹ Jonavos r. savivaldybės administracijos Turto ir aplinkos apsaugos skyriaus 2024-07-01, 2024-07-29 el. laiškais pateikta informacija.

³⁰ Kėdainių r. savivaldybės administracijos Aplinkosaugos skyriaus 2024-07-02, 2024-07-23 el. laiškais pateikta informacija.

	<p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2022 m. – 75,1 t, 2023 m. – 119 t, 2024 m. I pusm. – 69,8 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: eksportas į kitas šalis (Afrika, Azija ir kt.); pakartotinis naudojimas; pašluosčių gaminimas; deginimas, t. y. energijos gavimas (labai prastos kokybės)³¹.</p>
--	---

2.3. Klaipėdos regionas

Klaipėdos regione (Klaipėdos m., Klaipėdos r., Palangos m., Kretingos r., Šilutės r., Skuodo r., Neringos savivaldybės) atskiras tekstilės atliekų surinkimas konteineriais **vėliausia – 2024 m. viduryje** – pradėtas Klaipėdos r. savivaldybėje, anksčiausia Kretingos r. savivaldybėje (2016 m.). **Tolesnę plėtrą** planuoja Plėtrą planuoja Klaipėdos r., Šilutės r. (sulaukus APVA kvietimo), Skuodo r., Palangos m. savivaldybės.

Savivaldybėse skirtingai numatomos vietos tekstilės atliekų konteineriams: mažesnėse gyvenvietėse orientuojamasi į gausiai gyventojų lankomas vietas, labiau urbanizuotas teritorijas, tačiau kitose savivaldybėse, pavyzdžiui, Klaipėdos m, Klaipėdos r., Palangos m., prioritetas teikiamas prekybos centrų aikštelėms, kai, palyginimui, kitų regionų savivaldybėse jie statomi kolektyvinėse atliekų surinkimo aikštelėse, taip pat tekstilės konteineriai statomi uždaroje aikštelėse sodininkų bendrijose. Klaipėdos r. savivaldybė **nepraktikuojama statyti tekstilės atliekų konteinerių prie esamų pusiau požeminių ar antžeminių komunalinių konteinerių aikštelių**, nes tokios aikštelės taptų „mini sąvartynais“ ir neatitiktų savo statuso (komunalinių atliekų aikštelė).

Regiono savivaldybėse į tekstilės atliekų konteinerius galima mesti skirtingą tekstilę (visą, įskaitant netinkamą toliau naudoti, arba tik tinkamą tolesniam naudojimui). Tikslinga aptarti situaciją **Klaipėdos r. savivaldybėje**: 2024 m. liepą tekstilės konteineriai yra pastatyti sodininkų bendrijose ir DGASA. Savivaldybės teritorijoje yra paramą teikiančių organizacijų tekstilės konteineriai, į kuriuos prašoma dėti tik tinkamus toliau dėvėti drabužius ir pan. Tuo tarpu į savivaldybei priklausančius tekstilės konteinerius gyventojai gali mesti visas tekstilės atliekas, kurios vėliau sudeginamos, t. y. panaudojamos energijai gauti.

Dalis Klaipėdos m., Skuodo r. savivaldybėse surenkamų tinkamų toliau naudoti tekstilės atliekų yra **eksportuojamos į kitas šalis** (Afrika, Azija, kt.).

3 lentelė. Atskiras tekstilės atliekų surinkimas Klaipėdos regiono savivaldybėse

Klaipėdos m. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2021 m. rudenį, 2024 m. liepą – 94 vnt. konteinerių. Plėtra neplanuojama, nebent ženkliai padidėtų tekstilės atliekų kiekis.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: 0,5 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: prie prekybos centrų; bendro naudojimo atliekų surinkimo aikštelės.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. – 83,03 t, 2021 m. – 161,987 t, 2022 m. – 284,590 t, 2023 m. – 491,731 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: eksportas į kitas šalis (Afrika, Azija ir kt.); deginimas, t. y. energijos gavimas (netinkama toliau naudoti tekstilė)³².</p>
---------------------------------	---

³¹ Raseinių r. savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus 2024-07-02, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

³² Klaipėdos m. savivaldybės administracijos Aplinkosaugos skyriaus 2024-07-17, 2024-07-23 el. laiškas pateikta informacija.

<p>Klaipėdos r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, uždaroje komunalinių atliekų surinkimo aikštelėse (sodininkų bendrijose) įrengti konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2024 m. liepą – 12 vnt. 1 m³ konteinerių (6 vnt. sodininkų bendrijose ir 6 vnt. DGASA) ir 4 vnt. po 30 m³ konteinerių DGASA. Artimiausiu metu numatyta pastatyti 4 vnt. (1 m³) tekstilės atliekų konteinerius naujai įrengiamoje uždaroje komunalinių atliekų surinkimo aikštelėje, kuri bus skirta 3 sodininkų bendrijoms³³.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> DGASA; uždaroje komunalinių atliekų surinkimo aikštelėse (sodininkų bendrijose). Planuojant savivaldybės tekstilės konteinerių vietas nepraktikuojama statyti jų prie esamų pusiau požeminių ar antžeminių komunalinių konteinerių aikštelių, nes tokios aikštelės taptų „mini sąvartynais“ ir neatitiktų savo statuso (komunalinių atliekų aikštelė).</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> savivaldybės konteineriai – visa tekstilė (tinkama ir netinkama naudoti). Kitų organizacijų, teikiančių paramą gyventojams, manytina, tik tinkami dar naudoti tekstilės gaminiai.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2021 m. – 41,93 t, 2022 m. – 44,122 t, 2023 m. – 107,30 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> deginimas, t. y. energijos gavimas (savivaldybės surenkamos atliekos)³⁴.</p>
<p>Šilutės r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2022 m., 2024 m. liepą – 24 vnt. konteinerių (apima visas seniūnijas). Kai bus APVA kvietimas, planuojama įsigyti dar 20 vnt. konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> pagal gyventojų koncentraciją.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tekstilės atliekos (nedetalizuojama).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> nepateikiama informacija.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> nepateikiama informacija³⁵.</p>
<p>Kretingos r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2016 m., 2024 m. liepą – 63 vnt. konteinerių (mieste ir rajone). Plėtra neplanuojama.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> 1,6 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> labiau urbanizuotos teritorijos.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2020 m. – 25,032 t, 2021 m. – 33,950 t, 2022 m. – 35,070 t, 2023 m. – 57,520 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> pagal sutartį tvarko atliekų tvarkytojas (nedetalizuojama)³⁶.</p>
<p>Skuodo r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2018 m., 2024 m. liepą – 15 vnt. konteinerių (apima kaimiškąsias vietas). Iki 2027 m. savivaldybės teritorijoje planuojama įrengti dar vieną DGASA ir pastatyti 10 vnt. konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> 1,09 konteinerio / 1000 gyventojų.</p>

³³ Klaipėdos r. savivaldybės teritorijoje prie prekybos tinklų, verslo įmonių (visos teritorijos privačios) yra pastatyti papildomi, ne savivaldybės, o kitų galimai paramą gyventojams teikiančių organizacijų tekstilės atliekų konteineriai.

³⁴ Klaipėdos r. savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio ir aplinkosaugos skyriaus 2024-07-11, 2024-07-29 el. laiškais pateikta informacija.

³⁵ Šilutės r. savivaldybės administracijos Viešųjų paslaugų skyriaus 2024-07-25 el. laišku pateikta informacija.

³⁶ Kretingos r. savivaldybės administracijos Vietinio ūkio ir turto valdymo skyriaus 2024-07-04, 2024-07-25 el. laiškais pateikta informacija.

	<p><u>Konteinerių vieta:</u> kiekviena seniūnija; daugiausia gyventojų turinčios gyvenvietės; panašūs atstumai iki konteinerių visiems gyventojams.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti, svarbu, kad būtų švari, sudėta į plastikinį maišelį).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2020 m. – 29,515 t; 2021 m. – 60,06 t; 2022 m. – 51,31 t; 2023 m. – 50,49 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> eksportas; deginimas, t. y. energijos gavimas³⁷.</p>
Neringos savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m. rugsėji, 2024 m. liepą – 11 vnt. konteinerių. Plėtra nenumatoma.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> ~2 konteineriai / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> daugiabučių namų kvartalai.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2023 m. – 12,5 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> išrūšiuvus tinkamos tekstilės atliekos perduodamos tolimesniam naudojimui³⁸.</p>
Palangos m. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2022 m., 2024 m. liepą – 10 vnt. konteinerių. Planuojama 2025 m. pastatyti dar 10 vnt. tekstilės atliekų konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> 0,5 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> šalia prekybos centrų.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2022 m. – 24,64 t, 2023 m. – 9,88 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> perduodama atliekų tvarkytojui (nedetalizuojama)³⁹.</p>

2.4. Marijampolės regionas

Marijampolės regione (Marijampolės, Vilkaviškio r., Šakių r., Kazlų Rūdos, Kalvarijos savivaldybės) atskiras tekstilės atliekų surinkimas konteineriais **visose savivaldybėse** pradėtas įgyvendinti **2023 m. Plėtra numatyta** visose savivaldybėse, išskyrus Kazlų Rūdoje – pagal poreikį.

Tekstilės atliekų konteineriai iš esmės statomi – prioritetas – gyvenvietės, kur **gyventojų skaičius 500 ir daugiau**.

Pažymėtina, kad atskirai surinkta tekstilė, kuri netinkama naudoti pakartotinai, t. y. **suplyšusi, purvina ir pan., yra perdirbama į valyti skirtas šluostas**. Likusios tekstilės atliekos, kurių nėra galimybės kitaip panaudoti, yra sudeginamos, t. y. panaudojamos energijai gauti.

4 lentelė. Atskiras tekstilės atliekų surinkimas Marijampolės regiono savivaldybėse

Kalvarijos savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m., 2024 m. liepą – 4 vnt. konteinerių. 2024 m. rugpjūčio–rugsėjo mėn. numatyta pastatyti dar 7 vnt. konteinerių, įskaitant kaimišką teritoriją (bendras konteinerių skaičius turėtų siekti 11 vnt.).</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų.</p>
-------------------------------	---

³⁷ Skuodo r. savivaldybės administracijos Bendrųjų reikalų skyriaus 2024-07-24 el. laišku pateikta informacija.

³⁸ Neringos savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo ir statybos skyriaus 2024-07-01, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

³⁹ Palangos m. savivaldybės administracijos Aplinkos ir žemėtvarkos skyriaus 2024-07-17, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

	<p><u>Konteinerių vieta:</u> prioritetas – gyvenvietės, kur gyventojų skaičius 500 ir daugiau; derinama su savivaldybės administracija.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2023 m. – 5,28 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> pakartotinis panaudojimas; perdirbimas (suplyšusi, purvina tekstilė perdirbama į valyti skirtas šluostas); deginamas, t. y. energijos gavimas⁴⁰.</p>
Kazlų Rūdos savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m., 2024 m. liepą – 20 vnt. konteinerių. Plėtra – pagal poreikį.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> gyvenvietės, kuriuose gyventojų skaičius 500 ir daugiau.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> dėvėta tekstilė (nedetalizuojama).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> nėra duomenų.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> nenurodoma⁴¹.</p>
Marijampolės savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2022 m. pavasarį. 2024 m. liepą – 54 vnt. konteinerių (didžioji dauguma konteinerių mieste, kaimiškose teritorijoje – nedaug). Numatoma plėtra: 10–12 vnt. tekstilės atliekų konteinerių Marijampolės savivaldybės gyvenvietėse, kur gyventojų skaičius 500 ir daugiau. Kaimiškose teritorijose planuojama plėsti tekstilės atliekų rinkimą konteineriais nuo 2024 m. rugpjūčio–rugsėjo.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> 0,99 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> prie prekybos centrų.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2022 m – 133 t, 2023 m. – 230 t (iš tekstilės atliekų konteinerių).</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> pakartotinis panaudojimas; perdirbimas (suplyšusi, purvina tekstilė perdirbama į valyti skirtas šluostas); deginamas, t. y. energijos gavimas⁴².</p>
Šakių r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA; konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m., 2024 m. liepą – 11 vnt. konteinerių. Kaimiškose vietovėse plėtra planuojama nuo 2024 m. liepos–rugsėjo (planuojama pastatyti tekstilės konteinerius gyvenvietėse, kur gyventojų skaičius 500 ir daugiau).</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> derinama su savivaldybės administracija.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2023 m. – 33,73 t, 2024 m. (iki liepos 17 d.) – 20,65 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> pakartotinis panaudojimas; perdirbimas (suplyšusi, purvina tekstilė perdirbama į valyti skirtas šluostas); deginamas, t. y. energijos gavimas⁴³.</p>
Vilkaviškio r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m. pavasarį, 2024 m. rugsėjį – 44 vnt. konteinerių Vilkaviškio r. savivaldybės teritorijoje (apima ir kaimiškąsias</p>

⁴⁰ Kalvarijos savivaldybės administracijos 2024-08-01 el. laišku pateikta informacija.

⁴¹ Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos Turto valdymo ir ūkio skyriaus 2024-08-13 el. laišku pateikta informacija.

⁴² Marijampolės savivaldybės administracijos Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyriaus 2024-07-04, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

⁴³ Šakių r. savivaldybės administracijos Ūkio ir investicijų skyriaus 2024-07-17, 2024-08-01 el. laiškais pateikta informacija.

	<p>vietoves)mieste. Numatoma plėtra kituose didesniuose kaimuose, tokiuose, kaip seniūnijų centrai, kur gyventojų skaičius 500 ir daugiau.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> 1,3 konteinerio /1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> arčiau prekybos centrų, daugiabučių namų teritorijos.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2023 m. – 52 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> pakartotinis panaudojimas; perdirbimas (suplyšusi, purvina tekstilė perdirbama į valyti skirtas šluostes); deginamas, t. y. energijos gavimas⁴⁴.</p>
--	---

2.5. Panevėžio regionas

Panevėžio regione (Panevėžio m., Panevėžio r., Rokiškio r., Biržų r., Pasvalio r., Kupiškio r. savivaldybės) atskiras tekstilės atliekų surinkimas konteineriais pradėtas įgyvendinti 2019–2020 m. **Didesnę plėtrą** planuoja tik Panevėžio m. savivaldybė.

Pažymėtina, kad visos regiono savivaldybės laikosi **vieningos politikos** ir į tekstilės atliekų konteinerius leidžia mesti visas tekstilės atliekas, t. y. ir netinkamus toliau naudoti drabužius, avalynę, suplyšusius tekstilės gaminius ir pan. Tikslas – sumažinti šių atliekų kiekį MKA sraute.

Visose savivaldybėse nuosekliai auga arba išsilaiko stabilus konteineriais surenkamų tekstilės atliekų kiekis. Tačiau, atkreiptinas dėmesys, kad ne visos savivaldybės nurodo, kaip konkrečiai tvarkomos jų administruojamoje teritorijoje atskirai surenkamos tekstilės atliekos. Pagal pateiktą informaciją, stebima tendencija, kad surenkamos tekstilės atliekos **daugiausia yra perdirbamos jas deginant, t. y. išgaunant energiją.**

Dalis Rokiškio r. savivaldybėje surenkamų tekstilės atliekų vis dar **šalinama sąvartyne**, tuo tarpu Pasvalio r. savivaldybė nurodo, kad jos administruojamoje teritorijoje atskirai surinktos tekstilės atliekos **nėra šalinamos sąvartyne.**

5 lentelė. Atskiras tekstilės atliekų surinkimas Panevėžio regiono savivaldybėse

Panevėžio m. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA⁴⁵, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2020 m., 2024 m. liepą – 70 vnt. konteinerių. Planuojama pastatyti dar 20 vnt. konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> 0,8 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> konteinerių pastatymo „tinklas“ turėtų apimti visą miesto teritoriją, o tose aikštelėse, prie kurių gyvena daugiau gyventojų, – po 2 vnt. konteinerių.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2020 m. tekstilės gaminių – 242,790 t; drabužių – 12,260 t, 2021 m. tekstilės gaminių – 428,500 t; drabužių – 34,850 t, 2022 m. tekstilės gaminių – 430,050 t, 2023 m. tekstilės gaminių – 455,890 t; drabužių – 13,080 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> perdirbimas; deginimas, t. y. energijos gavimas⁴⁶.</p>
Panevėžio r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p>

⁴⁴ Vilkaviškio r. savivaldybės administracijos 2024-07-10, 2024-07-24, 2024-09-03 el. laiškais pateikta informacija.

⁴⁵ Per metus į DGASA gyventojai gali pristatyti iki 30 kg tekstilės atliekų.

⁴⁶ Panevėžio m. savivaldybės administracijos Miesto infrastruktūros skyriaus 2024-07-01, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

	<p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2020 m., 2024 m. liepą – 102 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškas vietas). Tinklo plėtra neplanuojama.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: 2,88 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: aikštelės su kitų rūšių atliekų surinkimo konteineriais.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. DGASA – 35,04 t, konteineriai – 101,86 t; 2021 m. DGASA – 92,82 t, konteineriai – 113,48 t; 2022 m. DGASA – 127,81 t, konteineriai – 130,25; 2023 m.– DGASA – 59,11 t, konteineriai – 164,42 t; 2024 m. sausį–balandį konteineriais sutrinkta 73,33 t tekstilės atliekų.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: deginimas, t. y. energijos gavimas⁴⁷.</p>
Rokiškio r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2019 m., 2024 m. liepą – 88 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškas teritorijas). Plėtra neplanuojama.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: 3 konteineriai / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: kartu su kitais rūšiavimo konteineriais esamose aikštelėse.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: visa tekstilė, nepriklausomai nuo jos būklės⁴⁸.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2019 m. – 42,008 t, 2020 m. – 119,760 t, 2021 m. – 157,375 t, 2022 m. – 138,370 t, 2023 m. – 209,481 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: deginimas, t. y. energijos gavimas; šalinimas sąvartyne⁴⁹.</p>
Biržų r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2019 m. lapkritį, 2024 m. liepą – 46 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškas teritorijas). Tinklo plėtra neplanuojama, siekiama optimizuoti konteinerių ištuštinimo dažnį.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: 2 konteineriai / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: atliekų surinkimo konteinerių aikštelės; gyvenviečių centras.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti, svarbu, kad nebūtų užteršta tepalais, dažais ir pan.).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. – 60,76 t, 2021 m. – 69,83 t, 2022 m. – 81,09 t, 2023 m. – 150,15 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: deginimas, t. y. energijos gavimas⁵⁰.</p>
Pasvalio r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2019 m., 2024 m. liepą – 72 vnt. konteinerių. Plėtra neplanuojama.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: 3,3 vnt. konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: kolektyvinės atliekų surinkimo konteinerių aikštelės.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. DGASA – 27,26 t, konteineriai – 61,94 t;</p>

⁴⁷ Panevėžio r. savivaldybės administracijos Architektūros skyriaus 2024-07-02, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

⁴⁸ Pastaba: atliekų surinkėjas Panevėžio regione pabandė rūšiuoti konteineriuose surinktas tekstilės atliekas: tik mažiau kaip 10 procentų buvo tinkamų toliau naudoti tekstilės gaminių.

⁴⁹ Rokiškio r. savivaldybės administracijos Architektūros ir paveldosaugos skyriaus 2024-07-23 el. laiškais pateikta informacija.

⁵⁰ Biržų r. savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus 2024-07-03, 2024-07-23, 2024-08-12 el. laiškais pateikta informacija.

	<p>2021 m. DGASA – 34,93 t, konteineriai – 66,77 t; 2022 m. DGASA – 31,38 t, konteineriai – 77,25 t; 2023 m. DGASA – 33,65 t, konteineriai – 104,44 t. 2024 m. I pusm. konteineriais surinka 75,55 t tekstilės atliekų.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> nenurodytas konkretus būdas (pastaba: sąvartyne tekstilės atliekos nešalinamos)⁵¹.</p>
Kupiškio r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2019 m., 2024 m. liepą – 35 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškas teritorijas). Kasmet plečiamas tinklas, priklausomai nuo gyventojų poreikių.</p> <p><u>Konteinerių tankis: 2,1 konteinerio / 1000 gyventojų.</u></p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> bendro naudojimo konteinerinės aikštelės; labiau urbanizuoto ir tankiau apgyvendintos teritorijos; reaguojant į gyventojų apklausas, bendruomenių prašymus, kt.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> (DGASA ir konteineriai kartu) 2020 m. – 42,700 t, 2021 m. – 48,770 t, 2022 m. – 47,250 t, 2023 m. – 53,430 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> pagal sutartį su atliekų tvarkytoju, detaliau nenurodoma⁵².</p>

2.6. Šiaulių regionas

Šiaulių regione (Šiaulių m., Šiaulių r., Akmenės r., Joniškio r., Kelmės r., Pakruojo r., Radviliškio r. savivaldybės) atskiras tekstilės atliekų surinkimas konteineriais įgyvendinamas skirtingai. Palyginimui, Šiaulių m., Šiaulių r., Radviliškio r., Joniškio r., Akmenės r. savivaldybių teritorijose tekstilės atliekų konteineriai pastatyti anksčiau, nei tai bus privaloma pagal ES ir atitinkamus Lietuvos teisės aktus, tuo tarpu Kelmės r. **pirmieji tekstilės atliekų konteineriai pastatyti tik 2024 m. liepą, o Pakruojo r. savivaldybėje 2024 m. rugsėjį dar nėra įrengtų tekstilės atliekų surinkimo konteinerių**, tai planuojama padaryti ateityje (argumentas – nedideliu atstumu yra DGASA, kur gyventojai gali palikti tekstilės atliekas). Gavus finansavimą, konteinerių tinklo plėtra numatoma daugelyje šio regiono savivaldybių.

Tekstilės atliekų konteineriai statomi kolektyvinio naudojimo atliekų surinkimo aikštelėse, taip pat prie prekybos centrų, atsižvelgiant į gyventojų poreikius.

Taip pat skiriasi ir regiono savivaldybių politika, kokias tekstilės atliekas galima mesti į tekstilės atliekų konteinerius. Pavyzdžiui, Šiaulių m., Šiaulių r., Joniškio r., Akmenės r. savivaldybėse, įskaitant Pakruojo r. savivaldybėje planuojamus statyti konteinerius, į šiuos konteinerius gyventojai gali mesti **tik tinkamą toliau naudoti tekstilę** (netinkamą – į MKA konteinerius bei pristatyti į DGASA), tuo tarpu Radviliškio r. ir Kelmės r. savivaldybėse į tekstilės atliekų konteinerius galima mesti **visas tekstilės atliekas**, nepriklausomai nuo jų kokybės, išskyrus gaminius, užterštus riebalais ar kitomis medžiagomis, galinčiomis užteršti jau sumestą tekstilę, taip **siekiant sumažinti tekstilės patekimą į MKA konteinerius**.

Šiaulių m., Šiaulių r., Joniškio r. savivaldybės nurodo, kad nuo 2022 m. iš gyventojų surenkamos tekstilės atliekos **nėra šalinamos sąvartyne** (pastaba: kitos regiono savivaldybės nenurodo šių atliekų tvarkymo būdo, jos perduodamos Šiaulių RATC, tad, darytina prielaida, kad taip pat nėra šalinamos sąvartyne).

⁵¹ Pasvalio r. savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus 2024-07-23 el. laišku pateikta informacija.

⁵² Kupiškio r. savivaldybės administracijos Infrastruktūros skyriaus 2024-07-03, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

6 lentelė. Atskiras tekstilės atliekų surinkimas Šiaulių regiono savivaldybėse

<p>Šiaulių m. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2019 m. gegužę, 2024 m. liepą – 205 vnt. tekstilės konteinerių. Planuojama tinklo plėtra iki 20 proc. <u>Konteinerių tankis:</u> 1,8 konteinerio / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> bendro naudojimo komunalinių atliekų konteinerių aikštelės; šalia prekybos centrų, darželių ir mokyklų (prioritetas – patogumas gyventojams). <u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti. <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2020 m. – 166,26 t, 2021 m. – 211,02 t, 2022 m. – 306,765 t, 2023 m. – 499,28 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> deginimas, t. y. energijos gavimas; perdurbimas; pakartotinis naudojimas; nuo 2022 m. iš gyventojų surenkamos tekstilės atliekos nėra šalinamos sąvartyne⁵³.</p>
<p>Šiaulių r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2020 m., 2024 m. liepą – 40 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškąsias vietas). Skyrus finansavimą (dotaciją, subsidiją), būtų svarstoma dėl papildomo tekstilės atliekų konteinerių įsigijimo. <u>Konteinerių tankis:</u> ~1 konteineris / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> bendro naudojimo komunalinių atliekų konteinerių aikštelės (prioritetas – patogumas gyventojams). <u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti. <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2020 m. – 130,26 t, 2021 m. – 156,14 t, 2022 m. – 108,15 t, 2023 m. – 116,47 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> deginimas, t. y. energijos gavimas; perdurbimas; pakartotinis naudojimas; nuo 2022 m. iš gyventojų surenkamos tekstilės atliekos nėra šalinamos sąvartyne⁵⁴.</p>
<p>Radviliškio r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2018 m., 2024 m. liepą – 27 vnt. konteinerių (apima tik nedidelę dalį kaimiškųjų vietovių). Numatoma plėtra. <u>Konteinerių tankis:</u> ~0,8 konteinerio / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> pagal gyventojų skaičių; jau įrengtos komunalinių atliekų surinkimo aikštelės. <u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau dėvėti, naudoti, suplyšusią ir pan.). <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2018 m. – 2 t, 2019 m. – 12 t, 2020 m. – 37 t, 2021 m. – 91 t, 2022 m. – 100 t, 2023 m. – 128 t, 2024 m. sausį–gegužę – 43 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> tvarko Šiaulių RATC⁵⁵.</p>
<p>Kelmės r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2024 m. 2024 m. liepą – 10 vnt. konteinerių (neapima kaimiškųjų teritorijų). Artimiausiu metu plėtra nenumatoma. <u>Konteinerių tankis:</u> nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> prie daugiabučių namų.</p>

⁵³ Šiaulių m. savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus Aplinkosaugos ir miesto tvarkymo poskyrio 2024-07-01, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

⁵⁴ Šiaulių r. savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2024-07-02, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

⁵⁵ Radviliškio r. savivaldybės administracijos Statybos ir viešosios tvarkos skyriaus 2024-07-02, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

	<p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti, suplyšusi ir pan.).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2024 m. I pusm. – 12 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: perduodama Šiaulių RATC⁵⁶.</p>
Joniškio r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2018 m., 2024 m. liepą – 34 vnt. konteinerių (neapima kaimiškųjų teritorijų). Nenurodoma, ar planuojama plėtra.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: miestai, pusiau požeminės atliekų surinkimo aikštelės prie daugiabučių namų.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. – 93,23 t, 2021 m. – 102,48 t, 2022 m. – 84,632 t, 2023 m. – 115,88 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: deginimas, t. y. energijos gavimas; perdirbimas; pakartotinis naudojimas; nuo 2022 m. iš gyventojų surenkamos tekstilės atliekos nėra šalinamos sąvartyne⁵⁷.</p>
Akmenės r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2023 m., 2024 m. liepą – 14 vnt. konteinerių (neapima kaimiškųjų teritorijų). Jeigu bus skiriamas finansavimas, dar būtų galima pastatyti apie 12–15 vnt. tekstilės konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: esamos konteinerių aikštelės.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2022 m. – 26 t, 2023 m. – 41,4 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: perduodama Šiaulių RATC⁵⁸.</p>
Pakruojo r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, atliekų priėmimo punkte (pastaba: DGASA yra 1,6 km atstumu už miesto, todėl gyventojai ten priduoja tekstilės atliekas).</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: 2024 m. liepą nėra tekstilės atliekų konteinerių, planuojama juos statyti artimiausiu metu.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: nėra duomenų</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: bus atsižvelgiama į patogumą gyventojams.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: planuojama, kai bus konteineriai, jais rinkti tik tinkamą toliau dėvėti/naudoti tekstilę.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2023 m. DGASA – 30,9 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: perduodama Šiaulių RATC⁵⁹.</p>

2.7. Tauragės regionas

Tauragės regione (Tauragės r., Jurbarko r., Šilalės r., Pagėgių savivaldybės) atskiro tekstilės atliekų surinkimo konteineriais sistema **pradėta įgyvendinti skirtingai**: Tauragės r. ir Jurbarko r. savivaldybėse pirmieji tekstilės atliekų surinkimo konteineriai pastatyti 2019 m., tuo tarpu Šilalės r. ir Pagėgių savivaldybėse – 2023 m.

⁵⁶ Kelmės r. savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus 2024-07-29, 2024-08-12 el. laiškais pateikta informacija.

⁵⁷ Joniškio r. savivaldybės Infrastruktūros skyriaus Viešosios tvarkos poskyrio 2024-07-25 el. laiškų pateikta informacija.

⁵⁸ Akmenės r. savivaldybės administracijos Vietinio ūkio ir turto valdymo skyriaus 2024-07-23, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

⁵⁹ Pakruojo r. savivaldybės administracijos 2024-07-29 el. laiškų pateikta informacija.

Regiono savivaldybės taip pat neturi vieningos politikos dėl tekstilės atliekų konteinerių statymo vietos, iš esmės pagrindinis kriterijus – **gyventojų skaičius**. Taip pat išsiskiria pozicija ir dėl to, kokią tekstilę gyventojai gali mesti į tekstilės atliekų konteinerius: dalis savivaldybių leidžia mesti **visas tekstilės atliekas**, svarbu, kad jos nebūtų užterštos tepalais, kitomis cheminėmis medžiagomis, tuo tarpu kitos savivaldybė – **tik tinkamus toliau naudoti** tekstilės gaminius.

Pažymėtina, kad dalis atskirai surenkamų tekstilės atliekų yra **parduodamos** (tinkamos dėvėti / naudoti pakartotinai), **perdirbamos** (šluosčių gamyba), prastos kokybės tekstilės atliekos perdirbamos **deginant**, t. y. panaudojamos energijai gauti. Nurodoma, kad sąvartyne šalinamos tik tos tekstilės atliekos, kurios patenka į MKA konteinerius.

7 lentelė. Atskiras tekstilės atliekų surinkimas Tauragės regiono savivaldybėse

<p>Tauragės r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2019 m., 2024 m. liepą – 48 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškąsias vietas). Planuojama plėtra (dar vienos DGASA ir 34 vnt. konteinerių įrengimas)⁶⁰. <u>Konteinerių tankis:</u> ~1,2 konteinerio / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> pagal gyventojų skaičių; individualus vertinimas. <u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> visa tekstilė (išskyrus užteršta tepalais, kt.). <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2020 m. – 77,51 t, 2021 m. – 117,75 t, 2022 m. – 133,22 t, 2023 m. – 185,6 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> pardavimas (tinkama pakartotinai dėvėti tekstilė); perdirbimas (šluosčių gamyba); deginimas, t. y. energijos gavimas⁶¹.</p>
<p>Jurbarko r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2019 m. liepą, 2024 m. liepą – 43 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškąsias vietas). 2024–2025 m. numatoma įrengti dar 12 vnt. tekstilės atliekų konteinerių. <u>Konteinerių tankis:</u> 1,6 konteinerio /1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> realus stebimas poreikis. <u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> nenurodoma. <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2020 m. – 97,82 t, 2021 m. – 100,01 t, 2022 m. – 105,54 t, 2023 m. – 108,66 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> nenurodomi atskirai surenkamų tekstilės atliekų tvarkymo būdai, išskiriama, kad dalis jų dar papuola į mišrių atliekų konteinerius, todėl šalinamos sąvartyne⁶².</p>
<p>Šilalės r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m. gegužę, 2024 m. liepą – 25 vnt. konteinerių (mieste ir seniūnijos). Šilalės r. savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatyta tekstilės atliekų surinkimo konteinerių plėtra iki 47 vnt. <u>Konteinerių tankis:</u> mažiau nei 1 konteineris / 1000 gyventojų⁶³. <u>Konteinerių vieta:</u> kolektyvinės atliekų surinkimo aikštelės. <u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti.</p>

⁶⁰ Tekstilės konteinerių poreikis apskaičiuotas įvertinant, kad 1 konteineris aptarnaus apie 500 gyventojų.

⁶¹ Tauragės r. savivaldybės administracijos Teisės skyriaus, Viešosios tvarkos poskyrio 2024-07-08, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

⁶² Jurbarko r. savivaldybės administracijos Infrastruktūros ir turto skyriaus 2024-07-04, 2024-07-05 el. laiškais pateikta informacija.

⁶³ Šilalės r. savivaldybės administracijos pateikta informacija: 1 konteineris tenka 900 gyventojų (pakoreguota, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų, siekiant visų savivaldybių palyginamumo).

	<p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: DGASA 2020 m. – 0,04 t, 2021 m. – 0,492 t, 2022 m. – 1,422 t, 2023 m. – 0,776 t. Konteineriai 2023 m. (gegužė–gruodį) – 45,42 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: nenurodoma⁶⁴.</p>
Pagėgių savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2023 m. vasarį, 2024 m. liepą – 15 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškąsias teritorijas). Numatoma 2025 m. papildomi pastatyti 2 vnt. konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: ~0,5 konteinerio / 1000 gyventojų⁶⁵.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: bendro naudojimo konteinerių aikštelės; tankiau gyvenamos vietos; seniūnijų centrai.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: visa tekstilė (išskyrus užteršta tepalais, kt.).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2023 m. – 12,66 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: pardavimas (tinkama pakartotinai dėvėti tekstilė); perdirbimas (šluosčių gamyba); deginimas, t. y. energijos gavimas⁶⁶.</p>

2.8. Telšių regionas

Telšių regione (Mažeikių r., Telšių r., Plungės r., Rietavo savivaldybės) atskiras tekstilės atliekų surinkimas konteineriais **pradėtas įgyvendinti skirtingu metu**. Pavyzdžiui, Mažeikių r. savivaldybėje pirmieji konteineriai pastatyti 2020 m., tuo tarpu kitose savivaldybėse – 2023 m.

Miestuose tekstilės atliekų konteineriai dažniausiai statomi bendro naudojimo konteinerių aikštelėse, tikslas – **tolygus konteinerių pasiskirstymas**, kad visiems gyventojams būtų panašus atstumas. Kaimiškose teritorijose orientuojamasi į strategines gyventojų gausiai lankomas vietas (seniūnijos, turgaus aikštės ir pan.).

Regione trys savivaldybės (Mažeikių r., Telšių r., Plungės r.) leidžia gyventojams į tekstilės atliekų konteinerius mesti **tinkamus toliau naudoti tekstilės gaminius**, tuo tarpu Rietavo savivaldybėje į šiuos konteinerius galima mesti **visą tekstilę**, svarbu, kad ji nebūtų užteršta tepalais, cheminėmis medžiagomis ir pan.

Pagal visų regiono savivaldybių, išskyrus Mažeikių r., pateiktą informaciją, atskirais konteineriais surenkama tekstilė nukreipiama **antriniam panaudojimui** arba **deginama**, išgaunant energiją.

8 lentelė. Atskiras tekstilės atliekų surinkimas Telšių regiono savivaldybėse

Mažeikių r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2020 m., 2024 m. liepą – 61 vnt. konteinerių (apima ir seniūnijas). Planuojama pastatyti dar 14 vnt. konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: ~1,2 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: atliekų vežėjų rekomendacijos; gyventojų prašymai.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2023 m. – 180 t, 2024 m. sausis-birželis – 244,33 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: kiti būdai (nedetalizuojama)⁶⁷.</p>
Telšių r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p>

⁶⁴ Šilalės r. savivaldybės administracijos 2024-07-22 raštu Nr. B3-1578(5.13 Mr) ir 2024-07-25 el. laišku pateikta informacija.

⁶⁵ Pagėgių savivaldybės administracijos pateikta informacija: 1 konteineris tenka 530 gyventojų.

⁶⁶ Pagėgių savivaldybės administracijos 2024-07-09 raštu Nr. R2-1077 ir 2024-07-29 el. laišku pateikta informacija.

⁶⁷ Mažeikių r. savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyriaus 2024-07-30 el. laišku pateikta informacija.

	<p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m., 2024 m. liepą – 35 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškąsias vietas). Įgyvendinant investicinį projektą, numatyta Telšių r. savivaldybės teritorijoje pastatyti antrinio panaudojimo pastatą su infrastruktūra, kuriame numatyti konteineriai tekstilei (numatoma projekto įgyvendinimo pradžia – 2025 m.).</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> ~1 konteineris / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> mieste – bendro naudojimo komunalinių atliekų surinkimo aikštelės; kaimiškose teritorijose – seniūnijų pastatai, prie atliekų surinkimo aikštelių, kt.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> DGASA 2020 m. – 0 t, 2021 m. – 0 t, 2022 m. – 10,32 t, 2023 m. – 0 t; konteineriai 2022 m. – 78,05 t, 2023 m. – 124,92 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> pakartotinis panaudojimas (tinkama pakartotinai naudoti/dėvėti tekstilė); deginimas, t. y. energijos gavimas (netinkama pakartotiniam naudojimui, perdirbimui tekstilė ir pan.)⁶⁸.</p>
<p>Plungės r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m. 2024 m. liepą – 40 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškąsias teritorijas). Plėtra neplanuojama.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> paskirstyta proporcingai visame mieste; vertinamas gyventojų tankumas; gyventojams strategiškai patogios vietos (lankomi objektai ir pan.).</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> nepateikiama informacija.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> kiti būdai perduoti antriniam panaudojimui⁶⁹</p>
<p>Rietavo savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> atliekų priėmimo aikštelė, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m., 2024 m. liepą – 13 vnt. konteinerių (apima kaimiškąsias vietas). Plėtra planuojama įgyvendinant investicinį projektą: numatoma atnaujinti DGASA ir įrengti 2 vnt. tekstilės konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> bendro naudojimo konteinerių aikštelės; turgavietės; automobilių stovėjimo aikštelės seniūnijose.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> visa tekstilė, svarbu, kad būtų švari, sausa, neužteršta cheminėmis medžiagomis, tepalais ir pan.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2023 m. – 91,49 t, 2024 m. – 23,36 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> kiti būdai perduoti antriniam panaudojimui⁷⁰.</p>

2.9. Utenos regionas

Utenos regione (Anykščių r., Ignalinos r., Molėtų r., Utenos r., Zarasų r., Visagino savivaldybės) **vėliausia** – 2024 m. balandį – tekstilei skirtus konteinerius pradėjo statyti **Zarasų r. savivaldybė**. Tik kelios savivaldybės (Anykščių r., Zarasų r.) planuoja ateityje plėsti atskiro tekstilės atliekų surinkimo konteineriais tinklą. Kai kur atskiro tekstilės atliekų surinkimo paslauga teikiama tik miesto teritorijoje, pavyzdžiui, Visagino r. savivaldybėje.

⁶⁸ Telšių r. savivaldybės administracijos Aplinkos ir civilinės saugos poskyrio 2024-07-19, 2024-07-23 el. laiškais pateikta informacija.

⁶⁹ Plungės r. savivaldybės administracijos Vietos ūkio skyriaus 2024-07-05, 2024-07-25 el. laiškais pateikta informacija.

⁷⁰ Rietavo savivaldybės administracijos Ūkio plėtros ir investicijų skyriaus 2024-07-24 el. laišku pateikta informacija.

Kaip ir kitose savivaldybėse, Utenos regione miestuose tekstilės atliekų konteineriai statomi bendro naudojimo konteinerių aikštelėse prie daugiabučių, rajonuose – prie seniūnijų centrų ir pan. Kelios savivaldybės nenurodė, kokia tekstilė renkama šiais konteineriais, t. y. visa, nepriklausomai nuo kokybės, ar tik tinkama toliau naudoti, tačiau, pagal pateiktus duomenis, galima teigti, kad **vieningos pozicijos šiuo klausimu regione nėra.**

Remiantis savivaldybių pateikta informacija, atskirose savivaldybėse surenkamos tekstilės atliekos tvarkomos skirtingai. Pavyzdžiui, Visagino r. savivaldybė surenkamos tekstilės atliekos **šalinamos sąvartyne** (konteineriais surenkama visa tekstilė, nepriklausomai nuo kokybės), Anykščių r. savivaldybė **šalina sąvartyne** tik netinkamas antriniam panaudojimui tekstilės atliekas. Ignalinos r. ir Molėtų r. savivaldybėse surenkamos tekstilės atliekos perdirbamos jas **deginant**, t. y. panaudojamos energijai gauti.

Pažymėtina, kad, remiantis savivaldybių pateikta informacija, gyventojų prašoma į tekstilės atliekų konteinerius mesti **tinkamą toliau naudoti tekstilę**, tačiau **pakartotinis panaudojimas nevyksta**, nes šios atliekos yra **deginamos**, t. y. panaudojamos energijai gauti.

9 lentelė. Atskiras tekstilės atliekų surinkimas Utenos regiono savivaldybėse

Anykščių r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2022 m. pabaigoje, 2024 m. liepą – 14 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškas vietas). Artimiausiu metu numatyta pastatyti dar 15 vnt. konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> mieste – konteinerių aikštelės prie daugiabučių; rajone – seniūnijų centrai.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> DGASA 2023 m. – 31,201 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> perdirbimas (tinkamos kokybės, t. y. nesušlapusios, nesudulėjusios ir pan.); šalinimas sąvartyne⁷¹ (netinkamos kokybės perdirbti ir kt.)⁷².</p>
Ignalinos r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m. gruodį 2024 m. liepą – 30 vnt. konteinerių (apima kaimiškas vietas). Plėtra neplanuojama.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> ~2,2 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> pagal gyventojų koncentraciją.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2024 m. I pusm. – 25,06 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> deginimas, t. y. energijos gavimas.</p>
Molėtų r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2019 m., 2024 m. liepą – 38 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškas vietas). Plėtra neplanuojama.</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> ~2,2 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> pagal gyventojų tankumą.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> nenurodoma.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2020 m. – 55,7 t, 2021 m. – 75,910 t, 2022 m. – 64,320 t, 2023 m. – 10,56 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> deginimas, t. y. energijos gavimas⁷³.</p>

⁷¹ Netinkama perdirbimui tekstilė yra šalinama sąvartyne, bet vis tiek prašoma gyventojų netinkamą dėvėti, suplyšusią tekstilę rūšiuoti ir vežti į DGASA.

⁷² Anykščių r. savivaldybės administracijos Bendrojo ir ūkio skyriaus 2024-07-11, 2024-07-19, 2024-07-23 el. laiškais pateikta informacija.

⁷³ Molėtų r. savivaldybės administracijos Statybos ir žemės ūkio skyriaus 2024-07-01 el. laišku pateikta informacija.

<p>Utenos r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2019 m. 2024 m. liepą – 60 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškas teritorijas). Plėtra neplanuojama. <u>Konteinerių tankis:</u> mažiau nei 1 konteineris / 1000 gyventojų (mieste)⁷⁴, 2 konteineriai / 1000 gyventojų (kaime). <u>Konteinerių vieta:</u> prie rūšiavimui skirtų konteinerių; gerai privažiuojamos vietos ir pan., apimant visus rajonus. <u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> visa tekstilė (išskyrus purvina, sutepta tepalais, cheminėmis medžiagomis ir pan.). <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> (DGASA, konteineriai ir kt.) 2020 m. – 198,06 t, 2021 m. – 178,82 t, 2022 m. – 236,34 t, 2023 m. – 171,96 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> 2020–2022m. visos tekstilės atliekos buvo perduodamos Utenos RATC, nuo 2023 m. tekstilės gaminiai iš konteinerių – juos tvarkančiai kitai įmonei⁷⁵.</p>
<p>Visagino m. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2020 m. pabaigoje, 2024 m. liepą – 20 vnt. konteinerių (konteineriais tekstilės atliekos surenkamos tik Visagino mieste). Plėtra neplanuojama. <u>Konteinerių tankis:</u> 1 konteineris / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> pagal esamą infrastruktūrą; prioritetas – patogumas visiems gyventojams. <u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> visa tekstilė (nepriklausomai nuo kokybės). <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2020 m. – 17,79 t, 2021 m. – 92,24 t, 2022 m. – 97,60 t, 2023 m. – 119,14 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> šalinimas sąvartyne⁷⁶.</p>
<p>Zarasų r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2024 m. balandį. 2024 m. liepą – 50 vnt. konteinerių. Ateityje plėtra numatoma įrengiant pusiau požemines konteinerių aikšteles. <u>Konteinerių tankis:</u> 3 konteineriai / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> pagal gyventojų skaičių. <u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> nenurodoma. <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> nėra duomenų⁷⁷. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> pakartotinis panaudojimas (tinkamos kokybės); deginimas, t. y. energijos gavimas (netinkamos kokybės). Pastaba: parinktas paslaugos teikėjas pats renkasi šių atliekų tvarkymo būdą⁷⁸.</p>

2.10. Vilniaus regionas

Vilniaus regione (Vilniaus m., Vilniaus r., Šalčininkų r., Širvintų r., Švenčionių r., Trakų r., Ukmergės r., Elektrėnų savivaldybės) **anksčiausia** – 2018 m. – diegti atskirą tekstilės atliekų surinkimą konteineriais pradėjo Šalčininkų r. savivaldybė, **vėliausia** – Širvintų r. savivaldybė (pirmieji tekstilės atliekų konteineriai pastatyti 2024 m. rugpjūtį).

Tekstilės atliekų konteineriams statyti regione pasirenkamos skirtingos vietos. Pavyzdžiui, Vilniaus mieste, kur **didelis gyventojų tankumas**, šie konteineriai statomi prie prekybos centrų ir

⁷⁴ Utenos r. savivaldybės pateikta informacija: 1 konteineris tenka 800 gyventojų.

⁷⁵ Utenos r. savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2024-07-16, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

⁷⁶ Visagino savivaldybės administracijos Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyriaus 2024-07-04, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

⁷⁷ Tekstilės atliekų konteineriai pastatyti 2024 m. balandį, dar nėra duomenų.

⁷⁸ Zarasų r. savivaldybės administracijos Statybos ir urbanistikos skyriaus 2024-07-01 el. laiškų pateikta informacija.

kitose gyventojų gausiai lankomose ir patogiai privažiuojamose vietose, mažesnėse savivaldybėse, siekiant patogumo gyventojams, jie statomi ir bendro naudojimo konteinerių aikštelėse.

Regiono savivaldybės taip pat neturi vieningos politikos, kokias tekstilės atliekas galima mesti į tekstilės atliekų konteinerius (tik tinkamas toliau naudoti ar visas). Pavyzdžiui, Vilniaus m. savivaldybė į MKA konteinerius nerekomenduoja mesti tekstilės atliekų, nes jos gadina MBA įrenginius ir, patekusios į MKA srautą, negalės būti perdirbamos. Todėl tekstilės atliekos turi būti rūšiuojamos (prievolė rūšiuoti atliekas Vilniaus miesto savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse) ir **į tekstilės atliekų konteinerius rekomenduojama** (nėra prievolės) mesti tekstilę, kuri yra švari, sausa ir supakuota. Tai gali būti drabužiai, kurie tinkami antriniam panaudojimui, o taip pat ir tokie, kurie nėra tinkami toliau naudoti (pavyzdžiui, suplyšę). Jie gali būti perdirbami į kitus gaminius. Tvarkingai gyventojų paruoštos tekstilės atliekos po išmetimo į konteinerius padidina galimybes jas pakartotinai panaudoti arba perdirbti.

Pažymėtina, kad, remiantis savivaldybių pateikta informacija, **prioritetinis** regione atskirai surenkamų tekstilės atliekų tvarkymo būdas – **antrinis panaudojimas**, t. y. pakartotinis naudojimas, eksportas, perdirbimas (pavyzdžiui, šluosčių gamyba), netinkama antriniam panaudojimui tekstilė yra perdirbama ją deginant, t. y. panaudojama energijai gauti. Palyginimui, Ukmergės r. savivaldybėje surenkamų tekstilės atliekų tvarkymas: pakartotinis panaudojimas (70 proc.), perdirbimas į žemesnės kategorijos gaminius (15 proc.), deginimas, t. y. energijos gavimas (15 proc.).

10 lentelė. Atskiras tekstilės atliekų surinkimas Vilniaus regiono savivaldybėse

<p>Vilniaus m. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2020 m., 2024 m. liepą – 344 vnt. konteinerių. Plėtra numatoma 2026–2027 m., įvertinus poreikį. <u>Konteinerių tankis:</u> 0,54 konteinerio / 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> pagal gyventojų susibūrimo, gausiai lankomas vietas, pavyzdžiui, prie prekybos centrų, automobilių stovėjimo aikštelėse, kt. <u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> švari, sausa ir supakuota (rekomenduojama, nėra prievolės). <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2020 m. – 255,53 t, 2021 m. – 1999,66 t, 2022 m. – 2219,56 t, 2023 m. – 2430,83 t, 2024 m. I pusm. – 1 540,74 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> antrinis panaudojimas (eksportas, šluosčių gamyba); deginimas, t. y. energijos gavimas (netinkamos antriniam panaudojimui)⁷⁹.</p>
<p>Vilniaus r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m. birželį, 2024 m. liepą – 52 vnt. konteinerių. Plėtra bus vykdoma esant poreikiui (gyventojų kreipimaisi, seniūnijų pateikiama informacija ir kt.). <u>Konteinerių tankis:</u> nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų. <u>Konteinerių vieta:</u> pagal seniūnijų pateiktą informaciją, gyventojų poreikius. <u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama toliau naudoti (švarūs drabužiai, avalynė, patalynė, rankšluosčiai, užtiesalai, užuolaidos, kt.). <u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> nuo 2023 birželio – 46,919 t. <u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> viskas išrūšiuojama, kiti tvarkymo būdai nedetalizuojami⁸⁰.</p>
<p>Elektrėnų savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> konteineriai. <u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2022 m., 2024 m. liepą – 44 vnt. konteinerių. Plėtra neplanuojama.</p>

⁷⁹ Vilniaus m. savivaldybės administracijos Energetikos skyriaus Atliekų tvarkymo poskyrio 2024-07-18, 2024-07-22, 2024-09-04 el. laiškais pateikta informacija.

⁸⁰ Vilniaus r. savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyriaus 2024-07-09, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

	<p><u>Konteinerių tankis</u>: ~0,5 konteinerio / 1000 gyventojų⁸¹.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: dažniausiai gyventojų lankomos vietos.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2023 m. – 63,639 t, 2024 m. I pusm. – 60,311 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: antrinis panaudojimas; deginimas, t. y. energijos gavimas (2023 m. ~9,5 t sudeginta, likęs kiekis paruošta naudoti pakartotinai; 2024 m. I pusm. ~9,3 t sudeginta, likęs kiekis paruoštas naudoti pakartotinai)⁸².</p>
Šalčininkų r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2018 m., 2024 m. liepą – 14 vnt. konteinerių. Iki 2026 m. planuojama pastatyti dar 10 vnt.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: naudojamus konteinerius pastatyti kaimo vietovėse, o naujus – miesto ribose.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: visa tekstilė (įskaitant netinkamą toliau naudoti).</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2021 m. IV ketv. – 1,35 t, 2022 m. – 69,543 t, 2023 m. – 74,35 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: antrinis panaudojimas (tinkamos kokybės tekstilės atliekos); deginimas, t. y. energijos gavimas⁸³.</p>
Širvintų r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: 2024 m. rugpjūtį – 7 vnt. konteinerių.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: nėra duomenų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: patogumas gyventojams; tolygus paskirstymas.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: numatyta, kad bus galima mesti tik tinkamas antriniam panaudojimui tekstilės atliekas.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: nėra duomenų.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: nėra duomenų⁸⁴.</p>
Švenčionių r. savivaldybė	<p><u>Surinkimo būdai</u>: DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra</u>: pradėta 2019 m., 2024 m. liepą – 35 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškas vietas). Plėtra neplanuojama.</p> <p><u>Konteinerių tankis</u>: ~0,6 konteinerio / 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta</u>: bendro naudojimo atliekų surinkimo aikštelės (konkreči vieta parenkama atsižvelgiant į tai, ar yra vietos konteineriams statyti, taip pat konteinerių naudojimo intensyvumą).</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė</u>: tinkama toliau naudoti.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai</u>: 2020 m. – 38,64 t, 2021 m. – 44,038 t, 2022 m. – 45,013 t, 2023 m. – 66,613 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai</u>: perdirbimas į tos pačios ar kitos paskirties produktus ar medžiagas, nenaudojamus kaip kuras; paruošimas naudoti pakartotinai⁸⁵.</p>

⁸¹ Pastaba: Elektrėnų savivaldybės pateikta informacija (545 gyventojams tenka 1 konteineris) perskaičiuota į kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų, siekiant palyginamumo.

⁸² Elektrėnų savivaldybės administracijos Architektūros ir kraštotvarkos skyriaus 2024-07-04, 2024-07-23 el. laiškais pateikta informacija.

⁸³ Šalčininkų r. savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio skyriaus 2024-07-15, 2024-08-06 el. laiškais pateikta informacija.

⁸⁴ Širvintų r. savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus 2024-07-23 el. laišku ir 2024-09-05 telefoninio pokalbio metu pateikta informacija.

⁸⁵ Švenčionių r. savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus 2024-07-04, 2024-07-24 el. laiškais pateikta informacija.

<p>Trakų r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2019 m., 2024 m. liepą – 18 vnt. konteinerių (apima kaimiškąsias vietas). Numatyta plėtra 2024 m. (planuojama pastatyti dar 30 vnt. konteinerių).</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> nenurodoma, kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> bendro naudojimo atliekų surinkimo aikštelės; seniūnijų kaimo vietovėse.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> visa tekstilė, nepriklausomai nuo kokybės.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> nėra duomenų.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> nėra duomenų⁸⁶.</p>
<p>Ukmergės r. savivaldybė</p>	<p><u>Surinkimo būdai:</u> DGASA, konteineriai.</p> <p><u>Tinklo plėtra:</u> pradėta 2023 m., 2024 m. liepą – 24 vnt. konteinerių (apima ir kaimiškąsias teritorijas). Iki 2024 m. pabaigos planuojama pastatyti dar 12 vnt. konteinerių).</p> <p><u>Konteinerių tankis:</u> ~ 1 konteineris / 1000 gyventojų⁸⁷.</p> <p><u>Konteinerių vieta:</u> prie prekybos centrų; bendro naudojimo konteinerių aikštelės.</p> <p><u>Konteineriais renkama tekstilė:</u> tinkama antriniam panaudojimui.</p> <p><u>Tekstilės atliekų kiekiai:</u> 2023 m. rugsėjį–gruodį – 27,86 t.</p> <p><u>Tekstilės atliekų tvarkymo būdai:</u> pakartotinis panaudojimas (70 proc.); perdirbimas į žemesnės kategorijos gaminius (15 proc.); deginimas, t. y. energijos gavimas (15 proc.)⁸⁸.</p>

⁸⁶ Trakų r. savivaldybės administracijos Aplinkosaugos ir viešosios tvarkos skyriaus 2024-07-29 el. laišku pateikta informacija.

⁸⁷ Ukmergės r. savivaldybės pateikti duomenys: Ukmergės mieste 1 konteineris tenka 1200 gyventojų. Kaimiškose seniūnijose 1 konteineris nesiekia 1000 gyventojų.

⁸⁸ Ukmergės r. savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus 2024-07-19, 2024-07-22 el. laiškais pateikta informacija.

3. UŽSIENIO ŠALIŲ GERŲJI PATIRTIS

Kai kuriose ES valstybėse narėse, kaip ir atskirose savivaldybėse Lietuvoje, dar iki įsigaliojant ES reikalavimui nuo 2025 m. sausio 1 d. užtikrinti atskirą tekstilės atliekų surinkimą, šios rūšies atliekos renkamos atskirai. Pažymėtina, kad tiek Lietuvoje, tiek daugelyje ES valstybių narių, pavyzdžiui, Airijoje, Čekijoje, Estijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Slovakijoje, Suomijoje, Švedijoje, Vokietijoje ir kt., komunalinių atliekų tvarkymas yra savarankiška savivaldybių funkcija.

Gamintojo atsakomybės principo taikymas laikomas viena efektyviausių priemonių, sprendžiant tekstilės atliekų problemą. ES lygmeniu dar nėra privalomai nustatyta jį įvesti, tačiau kai kurios ES valstybės narės, pavyzdžiui, Latvija, Nyderlandai, Prancūzija, Vengrija, tai daro savarankiškai. Tai reiškia, kad minėtos šalys ne tik plėtoja reikiamą infrastruktūrą atskirai surinkti tekstilės atliekas, bet kartu užtikrina, kad gamintojai / importuotojai būtų atsakingi už visą gaminio gyvavimo ciklą, įskaitant atliekų sutvarkymą. Lietuvoje šis klausimas irgi bus sprendžiamas, todėl tikslinga apžvelgti minėtų šalių patirtį.

Latvija

Latvijoje gamintojo atsakomybės principas tekstilei pradėtas taikyti 2024 m. liepos 1 d.: visos įmonės, gaminančios, parduodančios drabužius ir pan. (gamintojai, importuotojai, internetiniai mažmenininkai ir kt.), kurios tiekia tekstilės gaminius į Latvijos rinką, įpareigos mokėti naują gamtinių išteklių mokestį – 0,50 euro už kilogramą tekstilės gaminių, kuriuo bus finansuojamas kolektyvinis tekstilės šalinimas ir perdirbimas⁸⁹.

Pažymėtina, kad Latvijoje, panašiai kaip ir Lietuvoje, gerokai anksčiau nei įsigalios ES įpareigojimas (nuo 2025 m.) pradėtas plėtoti ir atskiras tekstilės atliekų surinkimas. Žmonių, kurie į specialius tekstilės rūšiavimo kontenerius meta nereikalingus drabužius, avalynę ir namų tekstilės gaminius, dalis siekia 33 proc. (2022 m. apklausos duomenys). Tačiau, pažymėtina, kad net 71 proc. respondentų nurodė, kad aktyviau rūšiuotų tekstilę, jei netoli jų gyvenamosios vietos būtų įrengti rūšiavimo konteneriai. Tai savo ruožtu rodo, kad tinkamai išplėtotą infrastruktūrą (pakankamas kontenerių skaičius) ir patogumas gyventojams (nedidelis atstumas, lengvas pasiekiamumas ir pan.) – svarbiausi reikalavimai, skatinant rūšiuoti⁹⁰.

Nyderlandai

Nyderlanduose išplėstinė gamintojo atsakomybė už tekstilės gaminius įgyvendinama nuo 2023 m. liepos 1 d. Tai reiškia, kad gamintojai yra atsakingi už tinkamą surinkimo sistemą, drabužių ir buitinių tekstilės perdirbimą ir pakartotinį panaudojimą bei visos šios sistemos finansavimą.

Gamintojo atsakomybės principas apima vartotojų, įmonių (darbo) drabužius, namų tekstilės gaminius ir pan. Jis taikomas: gamintojams, kurie kaip, verslo subjektas, pirmieji pasiūlo tekstilės gaminį Nyderlandų rinkoje ir parduoda jį kam nors (asmeniui ar organizacijai), įskaitant importuotojus; tarptautinėms kompanijoms, t. y. gamintojams ir importuotojams, kaip verslo subjektams, kurie pirmieji pasiūlo tekstilės gaminį Nyderlandų rinkoje.

Gamintojai ir importuotojai, kuriems taikomas šis principas, privalo registruotis, teikti ataskaitas ir mokėti taršos mokestį. Atitinkamai numatytos užduotys:

- 2025 m. (taikoma į rinką 2024 m. patiektai tekstilei) – ne mažiau kaip 50 proc. tekstilės gaminių turi būti perdirbta ir (arba) paruošta pakartotiniam naudojimui, iš kurių ne mažiau

⁸⁹ Latvia to ramp up textile collection: <https://eng.lsm.lv/article/society/environment/06.06.2024-latvia-to-ramp-up-textile-collection.a556904/>

⁹⁰ Survey: The share of people who sort textiles has reached 33%, and 71% of people would sort textiles if the sorting containers were closer to their homes: <https://wastetoresources.kem.gov.lv/en/news/survey-the-share-of-people-who-sort-textiles-has-reached-33-and-71-of-people-would-sort-textiles-if-the-sorting-containers-were-closer-to-their-homes>

- kaip 20 proc. – paruošta pakartotiniam naudojimui, 10 proc. – pakartotiniam naudojimui Nyderlanduose, iš kurių 25 proc. perdirbama iš vienos rūšies į kitos rūšies gaminius;
- 2030 m. (taikoma į rinką 2029 m. patiektai tekstilei) – ne mažiau kaip 75 proc. tekstilės gaminių turi būti perdirbta ir (arba) paruošta pakartotiniam naudojimui, iš kurių ne mažiau kaip 25 proc. – paruošta pakartotiniam naudojimui, 15 proc. – pakartotiniam naudojimui Nyderlanduose, iš kurių 33 proc. perdirbama iš vienos rūšies į kitos rūšies gaminius⁹¹.

Prancūzija

2007 m. sausio 1 d. įstatymu Prancūzijoje parduodamiems tekstilės gaminiams, namų ūkio skalbiniams ir avalynei pradėtas taikyti išplėstinės gamintojo atsakomybės principas. Jis įpareigoja gamintojus pasirūpinti vartotojams skirtų gaminių, patiekiamų į rinką, atliekų tvarkymu arba prisidėti prie jų tvarkymo⁹².

Prancūzija tapo pirmąja šalimi, sukūrusia teisinę sistemą, specialiai skirtą tekstilės atliekoms tvarkyti, taikant gamintojo atsakomybės principą. Prancūzijoje ši sistema apima platų tekstilės gaminių spektrą, įskaitant drabužius, avalynę ir buitinę patalynę. Tai įpareigoja visas Prancūzijos rinkai drabužius ir tekstilės gaminius gaminančias įmonės prisiimti atsakomybę už savo gaminius visą jų gyvavimo ciklą. Įmonės gali mokėti akredituotai gamintojo atsakomybės organizacijai arba, gavusios Prancūzijos valdžios institucijų pritarimą, įsteigti surinkimo programą. Prancūzijos gamintojo atsakomybės sistemoje pabrėžiamas principas „gamintojas moka“, iš prekės ženklų ar mažmenininkų imami mokesčiai, skirti perdirbimo išlaidoms padengti. Šis modelis apima ekologinę moduliaciją, pagal kurią mažinami mokesčiai už produktus, kuriuos lengviau perdirbti arba kurių sudėtyje yra perdirbto turinio⁹³.

Vengrija

Vengrijoje nuo 2023 m. liepos 1 d. pagal išplėstinės gamintojo atsakomybės mechanizmą gamintojai ir importuotojai yra atsakingi už konkrečių gaminių atliekų tvarkymo išlaidas, įskaitant atsakomybę už tinkamą šių gaminių atliekų tvarkymą ir šalinimą. Ūkio subjektai savanoriškai gali bendradarbiauti su tekstilės tvarkymo organizacijomis. Tekstilės gaminiai (drabužių, avalynė, namų tekstilė) turi būti registruojami. Importuojant tekstilės gaminius iš užsienio, Vengrijoje turi būti įgaliotas atstovas, atsakingas už gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimą.

Atsakomybė pagal šį principą tenka:

- pirminiam gaminio gamintojui ir (arba) pardavėjui;
- jei prekė pagaminta ne Vengrijoje, organizacijai, kuri pirmą kartą parduoda gaminį Vengrijoje kaip savo ekonominės veiklos dalį;
- jei gaminys į šalį importuojamas kaip elektroninės prekybos paslauga, jis laikomas tinkamu įskaičiuoti, kai parduodamas namų ūkiams ar kitiems naudotojams, net jei nuosavybė perduodama kaip kito gaminio priedas ar sudedamoji dalis⁹⁴.

⁹¹ *Government of the Netherlands. Infographic: extended producer responsibility for textiles:* <https://www.government.nl/documents/publications/2023/05/01/infographic-extended-producer-responsibility-for-textiles>

⁹² *What is EPR?:* <https://refashion.fr/pro/en/what-epr>

⁹³ *France's Extended Producer Responsibility (EPR) Scheme for Textiles:* <https://globalmeasure.org/epr-3-textiles-france/>

⁹⁴ *Extended Producer Responsibility (EPR) in Hungary:* <https://vatcompliance.co/epr-in-hungary/>

IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

Išanalizavus ir apibendrinus tyrimo metu surinktus duomenis, darytinos šios **išvados**:

1. Lietuvos savivaldybės **skirtingu metu pradėjo plėtoti** atskiro tekstilės atliekų surinkimo konteineriais tinklą. Kai kuriose to paties regiono savivaldybėse konteinerių statymo pradžia skiriasi daugiau nei 5 metais, pavyzdžiui vienoje savivaldybėje jie pradėti statyti 2016 m., o kitoje – tik 2024 m. Keliuose regionuose – **Alytaus ir Marijampolės** – atitinkamai ~2021 m. ir ~2023 m. tinklas pradėtas formuoti panašiu metu visose savivaldybėse. Pažymėtina, kad anksčiau tinklą pradėjusios formuoti savivaldybės jau planuoja jo plėtrą, įskaitant kaimiškas vietas.
2. Stebima tendencija, kad dalis savivaldybių, pavyzdžiui, Klaipėdos r., Kelmės r., Zarasų r., Širvintų r., kt., atskiram tekstilės atliekų surinkimui pradėjo ruošti **tik 2024 m. viduryje, t. y. artėjant ES reikalavimui**, taip pat yra savivaldybių, pavyzdžiui, Pakruojo r., kur **dar nėra tekstilės atliekų konteinerių**.
3. Pagal pateiktus duomenis⁹⁵, konteinerių tankis, t. y. **kiek konteinerių tenka 1000 gyventojų**, labai skiriasi: Alytaus regiono savivaldybėse konteinerių skaičius 1000 gyventojų svyruoja nuo 0,4 iki 2,3, Kauno regiono – nuo 0,08 iki 2,5, Klaipėdos regiono – nuo 0,5 iki ~2, Marijampolės regiono – nuo 1 iki 1,3, Panevėžio regiono – nuo 0,8 iki 3,3, Šiaulių regiono – nuo 0,8 iki 1,8, Tauragės regiono – nuo 0,5 iki 1,6, Telšių regiono – nuo 1 iki ~1,2, Utenos regiono – nuo ~1 iki 3, Vilniaus regiono – ~0,6⁹⁶.
4. Savivaldybėse, net ir to paties regiono, skirtingai vertinama, kur tikslinga **statyti tekstilės atliekų konteinerius**, t. y. vienos savivaldybės renkasi išplėsti jau esamas bendro naudojimo konteinerių aikšteles, kitos – stato tekstilės atliekų konteinerius prie prekybos centrų ir kitų gyventojų dažnai lankomų vietų. Didmiesčiuose, pavyzdžiui, Vilniaus m. savivaldybėje, prioritetas teikiamas prekybos centrų, automobilių stovėjimo aikštelėms, tuo tarpu mažesniuose miestuose – bendro naudojimo konteinerių aikštelės ir pan. Marijampolės regione (Marijampolės, Vilkaviškio r., Šakių r., Kazlų Rūdos, Kalvarijos savivaldybės) tekstilės atliekų konteineriai iš esmės statomi gyvenvietėse, kur **gyventojų skaičius 500 ir daugiau**. Pažymėtina, kad aplinkos ministro įsakymu 2024 m. rugsėjo 24 d. patvirtinti Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pakeitimai⁹⁷, kurie įsigalios 2025 m. sausio 1 d., taip pat neriboja savivaldybių pasirinkimo dėl konteinerių statymo vietų.
5. Nėra vieningos politikos, **kokia tekstilė renkama tekstilės atliekų konteineriais**, t. y. vienoje savivaldybėse galima mesti visas tekstilės atliekas, nepriklausomai nuo jų antrinio panaudojimo galimybių, kitose – tik tinkamas toliau naudoti tekstilės atliekas (netinkamos toliau naudoti tekstilės atliekos turi būti šalinamos į MKA konteinerius arba pristatomos į DGASA). Pažymėtina, kad šią situaciją aiškiau reglamentuoja nuo 2025 m. sausio 1 d. įsigaliosiantys aplinkos ministro įsakymu 2024 m. rugsėjo 24 d. patvirtinti Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pakeitimai⁹⁸, kurie nustato, kad į tekstilės atliekų konteinerius gali būti šalinama ne tik tinkama pakartotinai naudoti tekstilė, bet ir „*Purvinos ir šlapios tekstilės atliekos į rūšiuojamos tekstilės atliekų*

⁹⁵ Dalis savivaldybių nepateikė šio rodiklio.

⁹⁶ Aplinkos ministro įsakymu 2024 m. rugsėjo 24 d. patvirtinti Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pakeitimai, kurie įsigalios 2025 m. sausio 1 d., nustato, kad „*miestų seniūnijose, miesteliuose ir kaimuose turi būti įrengta ne mažiau kaip viena tekstilės atliekų surinkimo priemonė 1000 gyventojų. Jei seniūnija yra tankiai apgyvendinta (daugiau nei 1500 gyventojų 1 viename kvadratiniam kilometre), tokioje miesto seniūnijoje gali būti įrengta ne mažiau kaip viena tekstilės atliekų surinkimo priemonė 2000 gyventojų*“; „*gyvenamojoje vietovėje, kurioje gyvena nuo 500 iki 999 gyventojų, turi būti įrengta bent viena tekstilės atliekų surinkimo priemonė*“;

⁹⁷ Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. spalio 23 d. įsakymo Nr. D1-857 „Dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo.

⁹⁸ *Ten pat.*

surinkimo priemonės metamos sandariai supakuotos į vandeniui ir kitiems skysčiams nepralaidžią pakuotę“. Tai įpareigos savivaldybes sudaryti sąlygas gyventojams į tekstilės atliekų konteinerius mesti daugiau tekstilės atliekų, atsisakant dabar taikomų / rekomenduojamų apribojimų ir kartu mažinant į MKA patenkančių tekstilės atliekų kiekį.

6. Stebima tendencija, kad praktiškai visose **savivaldybėse konteineriais surenkamų tekstilės atliekų kiekiai nuosekliai auga** arba išsilaiko stabilūs, tuo tarpu pristatomų į DGASA – mažėja. Vadinasi, gyventojus skatina rūšiuoti tinkama ir patogi infrastruktūra. Tai patvirtina, kad savivaldybės, kuriose tekstilės atliekų konteinerių tankis ne tik atitinka minimalius reikalavimus (1 konteineris 1000 gyventojų), bet ir juos viršija, pavyzdžiui, Druskininkų savivaldybė – 2,3 konteinerio / 1000 gyventojų, Kauno m. savivaldybė – 2,5 konteinerio / 1000 gyventojų, kt., taiko **tinkamą strategiją**, siekiant didinti atskirai surenkamų tekstilės atliekų kiekį.
7. Savivaldybėse **skiriasi surinktų tekstilės atliekų tvarkymo būdai**: nemaža dalis savivaldybių atskirai surinktas tekstilės atliekas naudoja pakartotinai, įskaitant **eksportą į Azijos, Afrikos šalis**, taip pat perdirba, pavyzdžiui, į žemesnės kokybės gaminius (šluostės ir pan.), **degina, t. y. panaudoja energijai gauti**, tačiau dar yra savivaldybių, kurios netinkamas naudoti pakartotinai ar perdirbti tekstilės atliekas **šalina sąvartyne**. Pažymėtina, kad kai kurios savivaldybės, pavyzdžiui, Kauno m., Pasvalio r., Šiaulių m., Šiaulių r., Joniškio r., kt., nurodo, jog **iš gyventojų surenkamos tekstilės atliekos nėra šalinamos sąvartyne**.

Pasiūlymai, kaip spręsti pagrindines tekstilės atliekų surinkimo / tvarkymo problemas:

1. Atsižvelgiant į tai, kad dalyje savivaldybių neužtikrinama pakankama atskiro tekstilės atliekų surinkimo infrastruktūra (nėra konteinerių, jų skaičius neatitinka minimalių reikalavimų, kt.), būtina plėsti **konteinerių tinklą**, įskaitant kaimiškąsias vietas.
2. Infrastruktūros **patogumas ir prieinamumas** skatinanti rūšiuoti, todėl planuojant konteinerių tinklo plėtrą ir renkant vietas, kur jie bus statomi, būtina atsižvelgti į gyventojų poreikius (pastaba: dėl nepakankamo konteinerių skaičiaus jie labai greitai pripildomi, todėl būtina įvertinti jų ištuštinimo dažnio koregavimą).
3. Šiuo metu nepakankamai dėmesio skiriama tekstilės atliekų pakartotinio panaudojimo galimybėms, todėl būtina nusimatyti priemones, **skatinančias pakartotinį tekstilės panaudojimą**, perdirbimą ir pan.
4. **Komunikacijos gerinimas**: gyventojai nemoka teisingai rūšiuoti tekstilės atliekų, todėl būtina vieninga komunikacija, kokios tekstilės atliekos renkamos tekstilės atliekų konteineriais, t. y. ką galima mesti, o ko – ne, taip pat kas toliau daroma su atskirai iš gyventojų surinktomis tekstilės atliekomis.
5. **Gamintojo atsakomybės principo** tekstilei nustatymas, t. y. priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad produktų gamintojai ir importuotojai prisiimtų finansinę atsakomybę arba finansinę ir organizacinę atsakomybę už atliekų tvarkymo etapą produkto gyvavimo cikle.

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija. Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą.

Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2024